EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 16.6.2025
COM(2025) 322 final

KOMISJONI ARUANNE EUROOPA PARLAMENDILE JA NÕUKOGULE

2024. aasta aruanne Euroopa strateegiliste tehnoloogiate platvormi (STEP) kohta

SISUKORD

Lühendite loetelu **2**
Kokkuvõte **3**
Sissejuhatus **6**
1.1. STEP: Euroopa tehnoloogilise juhtpositsiooni tugevdamine **6**
1.2. Koordineeritud lähenemisviis: STEPi rakendamise neli põhivahendit **6**
1.3. Rahastamise ulatus ja strateegiline fookus **7**
1. 1. VAHEND: uus korraldus STEPi rakendamiseks **9**
1.1. STEPi rakkerühm **9**
1.2. STEPi võrgustikud **10**
1.2.1. STEPi võrgustik Euroopa Komisjonis 10
1.2.2. STEPi riiklike kontaktpunktide võrgustik 10
1.3. Teadlikkuse suurendamine STEPist: otsene suhtlus teadus- ja tööstusvaldkonna sidusrühmadega **11**
2. 2. VAHEND: ELi rahastamise ühtlustamine strateegiliste tehnoloogiate puhul **11**
2.1. STEPi kohaldamisala ja eesmärkide selgitamine **11**
2.2. Eelarve otsese täitmise raames rakendatavad programmid **12**
2.2.1. Puhta innovatsiooni edendamine 17
2.2.2. Digi- ja süvatehnoloogia innovatsiooni kiirendamine 19
2.2.3. Biotehnoloogia edendamine 20
2.3. Ühtekuuluvuspoliitika fondid **22**
2.3.1. STEPi kasutamise analüüs ühtekuuluvuspoliitikas 24
2.3.2. Ühtekuuluvuspoliitika programmide projektikonkursid 33
2.3.3. Valitud projektid 33
2.4. Taaste- ja vastupidavusrahastu ning programm „InvestEU“ **34**
3. 3. VAHEND: silmapaistvate projektide nähtavuse suurendamine – STEPi märgis **34**
3.1. Kõlblikkuskriteeriumid **35**
3.2. STEPi märgise andmine **35**
3.3. STEPi märgisest saadav kasu **36**
3.4. Ülevaade olukorrast **37**
4. 4. VAHEND: rahastamisele juurdepääsu hõlbustamine STEPi portaali abil **41**
4.1. STEPi portaal: ühtne kontaktpunkt projektitaotlejatele, avaliku sektori asutustele ja investoritele **41**
4.2. STEP kui katsetatav ühtne kontaktpunkt ELi rahastamise saamiseks **42**
5. Panus konkurentsivõimega seotud pikaajaliste eesmärkide saavutamisse **45**
6. Järeldus **45**

Lühendite loetelu

Lühend	Määratlus
TI	Tehisintellekt
CAPEX	Investeeringukulud
EDF	Euroopa Kaitsefond
EFTA	Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsioon
ERF	Euroopa Regionaalarengu Fond
ESF+	Euroopa Sotsiaalfond+
Programm „EL tervise heaks“	Euroopa Liidu terviseprogramm
EIP	Euroopa Investeerimispank
JTF	Õiglase ülemineku fond
MFF	Mitmeaastane finantsraamistik
NCP	Riiklik kontaktpunkt
NUTS	Ühine statistiliste territoriaalüksuste liigitus
OCA	Omandikontrolli hindamine
OPEX	Tegevuskulud
R&D	Teadus- ja arendustegevus
R&I	Teadusuuringud ja innovatsioon
RRF	Taaste- ja vastupidavusrahastu
RRP	Taaste- ja vastupidavuskava
VKE	Väike või keskmise suurusega ettevõtja
STEP	Euroopa strateegiliste tehnoloogiate platvorm
TRL	Tehnoloogilise valmiduse tase

Kokkuvõte

Euroopa strateegiliste tehnoloogiate platvorm (STEP) on **andnud konkreetseid tulemusi juba vähem kui aasta jooksul** alates ajast, mil STEPi määrus osana mitmeaastase finantsraamistiku 2021–2027 muutmisest 2024. aasta märtsis jõustus.

STEPi eesmärgid on täielikult kooskõlas komisjoni uue ametiaja prioriteetidega**.** Platvormi eesmärk on tagada liidu suveräänsus ja julgeolek, vähendada strateegilist sõltuvust ning suurendada konkurentsivõimet, toetades selleks **elutähtsa tehnoloogia arendamist ja tootmist**, eeskätt digi- ja süvatehnoloogia, puhta ja ressursitõhusa tehnoloogia ning biotehnoloogia sektoris, tugevdades nende **väärtusahelaid** ning investeerides **oskustesse, mida vajatakse kvaliteetsetel töökohtadel** rohe- ja digipöörde tagamiseks.

STEP ei ole eraldiseisev fond. STEP toimib **ELi olemasolevate vahendite lõimimise ja koordineerimise kaudu** – ühendades komisjoni poolt otse hallatavad vahendid ja liikmesriikide hallatavad vahendid – tagamaks, et avaliku sektori investeeringud on tulemuslikumalt suunatud elutähtsate tööstus- ja tehnoloogiaprioriteetide saavutamisse.

See ELi algatus näitas, kuidas **liidu rahaliste vahenditega saab järgida poliitilisi prioriteete ning panustada ELi konkurentsivõime ja vastupanuvõime tagamisse**. STEPi ümberkujundavat potentsiaali näitasid selle ainulaadne lähenemisviis, kasutajakesksed meetmed ja koordineerimine 11 olemasoleva ELi rahastamisprogrammi vahel, võttes arvesse, et puudus sihtotstarbeline eelarve, kui välja arvata Euroopa Kaitsefondi eelarve suurendamine 1,5 miljardi euro võrra STEPi raames.

Esimese tegevusaasta peamised vahe-eesmärgid[1] olid järgmised.

- **11 ELi programmist enam kui 10 miljardi euro väärtuses rahaliste vahendite suunamine 2024. aasta lõpuks** STEPi.
- **Esimesed ELi STEPi projektikonkursid** lõppesid **2024. aasta märtsis** ning neile järgnesid **ühtekuuluvuspoliitika raames** peagi **riiklikud STEPi projektikonkursid**, mis **algasid aprillist**.
- **2024. aasta aprillis** alustas tööd **STEPi portaal**, mis tagas taotlejatele ühtse kontaktpunkti, ning seda ajakohastati uute vahenditega, nagu **projektide töölaud** ja **rahastamiskaart**.
- Nagu on STEPi määrusega ette nähtud, avaldati **2024. aasta mais** komisjoni teatisena[2] **STEPi suunised**, milles antakse liikmesriikidele ja projektiarendajatele praktilisi juhiseid, et tagada kõigi rahastamisprogrammide järjepidev ja tulemuslik rakendamine.
- **2024. aasta septembris** käivitati **komisjoni uuring liidu rahalistele vahenditele juurdepääsu kohta**, et koguda sidusrühmadelt tagasisidet rahastamisele juurdepääsu parandamise kohta.
- STEPiga tehti esimesed sammud kohapeal **tehniliste missioonidega liikmesriikidesse**, mis algasid **2024. aasta oktoobris**.

[1] https://ec.europa.eu/newsroom/budget/items/872570/.

[2] Komisjoni teatis C/2024/3209 „Suunised määruse (EL) 2024/795 (millega luuakse Euroopa strateegiliste tehnoloogiate platvorm (STEP)) teatavate sätete kohta“, 2024, kättesaadav aadressil https://eur-lex.europa.eu/eli/C/2024/3209/oj.

- 2024. aasta sügisel anti esimest korda **projektidele STEPi märgised** ning märgistega projekte tutvustati avalikult STEPi portaalis **2024. aasta detsembris**, suurendades nähtavust ja sidemete loomise potentsiaali.

2024. aastal **suunati STEPi üle 10 miljardi euro ulatuses ELi vahendeid**, ühendades **4,6 miljardit eurot**, mida Euroopa Komisjon haldas osana viiest programmist eelarve otsese täitmise raames, **ja 5,9 miljardit eurot**, mille liikmesriigid ja piirkonnad planeerisid ümber ühtekuuluvuspoliitika fondide raames.

Eelarve otsese täitmise vahendite jaotus kõigis liikmesriikides (4,6 miljardit eurot) – *vt punkt 2.2*

- **Puhas ja ressursitõhus tehnoloogia: 4 miljardit eurot** eraldatud[3] süsinikuheite vähendamiseks, tööstuse elektrifitseerimiseks ja puhtaks tootmiseks.
- **Digi- ja süvatehnoloogia: 461 miljonit eurot** eraldatud TI, kvantandmetöötluse, mikroelektroonika ja küberturvalisuse jaoks.
- **Biotehnoloogia: 154 miljonit eurot** eraldatud meditsiinilise innovatsiooni, vaktsiinide väljatöötamise ja ravimitootmise jaoks.

Ühtekuuluvuspoliitika rahaliste vahendite jaotus (5,9 miljardit eurot) – *vt punkt 2.3*

- **5,9 miljardi euro** väärtuses ühtekuuluvuspoliitika fondide heakskiidetud programmimuudatusi 2024. aasta lõpuks, et viia regionaalarengu fondid kooskõlla STEPi eesmärkidega.
- **STEPi projektikonkursid käivitati** Saksamaal ja Taanis juba 2024. aastal.
- **Esialgsed projektide valikud näitavad STEPi haaret** – alates rohevesinikust ja kvantsüsteemidest kuni VKEde rahastamise ja puhta akutootmiseni.

Komisjon andis kvaliteetsetele projektidele STEPi (suveräänsus)märgised[4] – *vt 3. jagu*

- **162 suure potentsiaaliga projekti 23s ELi liikmesriigis**, et suurendada nende nähtavust ja meelitada ligi uusi rahalisi vahendeid.
- **STEPi märgiseid tutvustatakse STEPi portaali kaudu**, viies projektid kokku investorite ja liikmesriikide rahastamisvõimalustega.
- **STEPi märgised, mida antakse** selliste ELi programmide raames nagu „Euroopa horisont“ ja innovatsioonifond, **hõlmavad projekte eri STEPi sektorites** alates puhtast tehnoloogiast kuni digi- ja biotehnoloogiani.

Rahastamisele juurdepääsu parandamine STEPi (suveräänsus)portaali abil[5] – *vt 4. jagu*

- Komisjon võttis kasutusele uue STEPi portaali, et **koondada kokku teave ELi rahastamisvõimaluste kohta kõigi STEPi programmide lõikes**.

[3] Eraldamist tuleb mõista eelarvevahendite ettenägemisena konkreetse programmi, projektikonkursi või teema jaoks.

[4] STEPi märgiseid nimetatakse STEPi määruses suveräänsusmärgisteks.

[5] STEPi portaali nimetatakse STEPi määruses suveräänsusportaaliks.

- Portaal alustas tööd **2024. aasta aprillis**.
- Portaali kaudu pääseb ligi STEPi märgisega projektidele, riikliku rahastamise kaartidele ja **interaktiivsele** rahastamise hankimise **jaotisele**, et tagada STEPi raames kättesaadavate rahastamisvõimaluste hõlpsam kasutamine.

Sissejuhatus

Käesolevas **esimeses aastaaruandes Euroopa strateegiliste tehnoloogiate platvormi (STEP) kohta** antakse **konsolideeritud ülevaade selle rakendamisest 2024. aastal**[6] kooskõlas STEPi määruse (EL) 2024/795 artikliga 7. Aruandes esitatakse kvalitatiivne ja kvantitatiivne teave edusammude kohta, mida on tehtud STEPi eesmärkide saavutamisel iga artiklis 3 osutatud programmi raames, sealhulgas võimaluse korral konkreetsete liikmesriikide ja piiriüleste projektide toetamise kohta, andes seega koondpildi STEPi esimestest tulemustest ja panusest Euroopa konkurentsivõimesse.

Aruanne sisaldab ka järgmist:

- kogukulude jaotus programmide kaupa;
- ülevaade tulemuslikkusest programmide asjakohaste näitajate põhjal;
- STEPi (suveräänsus)märgise saanud projektide geograafilise ja tehnoloogilise jaotuse analüüs ning
- ülevaade sellest, kuidas STEP aitab kaasa liidu pikaajalise konkurentsivõime tagamise strateegiliste eesmärkide saavutamisele.

Komisjon esitab STEPi määruse artikli 8 kohaselt STEPi kohta vahehindamise aruande 2025. aasta teises pooles.

1.1. STEP: Euroopa tehnoloogilise juhtpositsiooni tugevdamine

STEP võeti kasutusele, et tugevdada ELi tööstuse konkurentsivõimet, vähendada strateegilist sõltuvust ning toetada elutähtsa tehnoloogia arendamist ja tootmist. Eraldiseisva fondi loomise asemel **toimib STEP uudse lähenemisviisi alusel, koordineerides 11 olemasoleva ELi programmi vahendeid** ning võimaldades seeläbi rahaliste vahendite kiiremat ja sihipärasemat kasutamist digi- ja süvatehnoloogia, puhta ja ressursitõhusa tehnoloogia, biotehnoloogia ning rohe- ja digipöördeks vajalike oskuste valdkonnas.

STEPiga võeti kasutusele paremini **lõimitud ja paindlikum investeerimisraamistik**, ühendades tugevama koordineerimise liikmesriikidega, suuremad stiimulid liikmesriikidele ELi rahaliste vahendite ümbersuunamiseks ning lihtsustatud ja kasutajakeskse juurdepääsu rahastamisvõimalustele tänu STEPi portaalile ja STEPi märgisele — kvaliteedimärgisele, mis aitab parandada suure potentsiaaliga projektide nähtavust ja rahastamisvõimalusi.

1.2. Koordineeritud lähenemisviis: STEPi rakendamise neli põhivahendit

STEPi määruse rakendamine tugineb neljale tegevusvahendile, millest lähtudes on ka käesolev aruanne üles ehitatud:

[6] Andmete esitamise tähtpäevana arvestatakse 31. detsembrit 2024. 2024. aastal algatatud projektikonkursse, mis lõppesid 2025. aastal, ei ole seetõttu käesolevas aastaaruandes kogusummades arvesse võetud.

1. Uus korraldus: **riiklike kontaktpunktide võrgustik** ja **spetsiaalne komisjoni töörühm**, et hõlbustada liikmesriikide toetamiseks STEPi järjepidevat rakendamist 11 ELi programmis.
2. ELi rahastamise juhtimine: **olemasolevate ELi vahendite** suunamine STEPi sektorite ja eesmärkide toetamiseks.
3. STEPi märgis: uus kvaliteedimärgis, mille komisjon annab hindamiskünniseid ületavatele **kvaliteetsetele projektidele**, suurendades võimalust, et neid STEPi programmidest rahastatakse.
4. STEPi portaal: komisjoni käivitatud veebiplatvorm, mis toimib **selgema ja paremini juurdepääsetava kontaktpunktina** projektiarendajate, investorite ja avaliku sektori asutuste jaoks.

JOONIS 1. Ülevaade neljast tegevusvahendist

Allikas: Euroopa Komisjon.

1.3. Rahastamise ulatus ja strateegiline fookus

STEPi uuenduslik lähenemisviis **suunab liidu rahaliste vahendite kasutamist 11 olemasoleva ELi programmi raames** (vt joonis 2 allpool):

- viis komisjoni hallatavat siseturu rahastamisprogrammi (programm „Euroopa horisont“, innovatsioonifond, Euroopa Kaitsefond ning programmid „Digitaalne Euroopa“ ja „EL tervise heaks“);
- viis ELi rahastatavatest riiklikest assigneeringutest toetatavat fondi (Euroopa Regionaalarengu Fond (ERF), Ühtekuuluvusfond, õiglase ülemineku fond, Euroopa Sotsiaalfond+ (ESF+) ning taaste- ja vastupidavusrahastu);

- üks vahend (programm „InvestEU“), mida rakendatakse koos komisjoni partneritega (nt Euroopa Investeerimispank (EIP)).

JOONIS 2. Ülevaade 11 STEPi programmist

(1) Tulemuspõhine programm, mida haldab Euroopa Komisjon ja rakendavad liikmesriigid.
(2) Rakendatakse EIP Grupi ja muude rakenduspartnerite kaudu – ei anna märgist.

Allikas: Euroopa Komisjon.

1. 1. VAHEND: uus korraldus STEPi rakendamiseks

1.1. STEPi rakkerühm

Pärast komisjoni 2023. aasta juuni ettepanekut STEPi loomise kohta[7] moodustati spetsiaalne STEPi rakkerühm, kus töötavad STEPi alla kuuluvate programmidega tegelevatest komisjoni talitustest ümber paigutatud töötajad.

STEPi rakkerühma peamised eesmärgid on järgmised:

- hõlbustada ja koordineerida STEPi rakendamist ning
- panustada tulevase mitmeaastase finantsraamistiku ettevalmistamisse seoses konkurentsivõimega.

STEPi rakendamine eri eeskirjade, tähtaegade ja õiguslike aluste põhjal toimivates programmides ning eri liikmesriikides oli eriline ülesanne, **mis nõudis ulatuslikku koordineerimist ja selgitamist**.

[7] COM(2023) 335 final: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=celex:52023PC0335.

1.2. STEPi võrgustikud

1.2.1. STEPi võrgustik Euroopa Komisjonis

Kooskõlas STEPi valdkondadevahelise olemusega lõi STEPi rakkerühm **Euroopa Komisjoni peadirektoraatide sisevõrgustiku**, mis koosneb 14 talitusest,[8] kes osalevad STEPi alla kuuluvate ELi rahastamisprogrammide rakendamises või vastutavad nende rakendamise eest. Võrgustik kohtus 2024. aastal seitse korda ja suhtles korrapäraselt kogu aasta jooksul.

1.2.2. STEPi riiklike kontaktpunktide võrgustik

Vastavalt STEPi määruse artiklile 6 **määrasid kõik liikmesriigid** peale Tšehhi[9] ja Iirimaa **2024. aastal oma STEPi riiklikud kontaktpunktid**. See liikmesriikide määratud avaliku sektori asutuste rühm moodustab STEPi riiklike kontaktpunktide võrgustiku, mida juhib eelarveküsimuste peadirektoraadi tulude ja mitmeaastase finantsraamistiku direktor. 2024. aasta jooksul kohtus riiklike kontaktpunktide võrgustik veebis ja kohapeal neli korda. Liikmed jagasid oma kogemusi ning komisjon selgitas STEPi eesmärke ja andis liikmesriikide esindajatele korrapäraselt teada projektidele antud STEPi märgistest.

Komisjon koostas viitedokumendid, et hõlbustada STEPi rakendamist liikmesriikides, näiteks järgmised:

- suunised STEPi määruse rakendamise kohta;
- brošüür STEPi riiklikele kontaktpunktidele ja korraldusasutustele;
- teatis taaste- ja vastupidavuskavade muutmise kohta, et eraldada vahendeid STEPi eesmärkide saavutamiseks;
- regionaalabi suunised;
- regionaalabi kaardid;
- ülevaade ühtekuuluvuspoliitika programmide muudatustest, mille komisjon on vastu võtnud.

Lisaks **korraldas STEPi rakkerühm 2024. aastal Eestis, Lätis, Leedus ja Rumeenias missioonid**, kus ta kohtus avaliku sektori asutuste, tööstusliitude, VKEde ja idufirmade ning finantsvahendajatega, et suurendada teadlikkust STEPist ning tutvustada nende riikide korraldusasutustele ja muudele võimalikele sidusrühmadele STEPi stiimuleid ja kasu.

STEPi määrusega luuakse **ELi liikmesriikide vahel STEPi riiklike kontaktpunktide võrgustik**. Samuti tegi STEPi rakkerühm koostööd kolmandate riikidega, mis on ühinenud STEPi alla kuuluvate programmidega (nt programm „Euroopa horisont“), sealhulgas Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsiooni (EFTA) riikidega.

[8] Võrgustiku liikmed on eelarveküsimuste peadirektoraat, kliimameetmete peadirektoraat, sidevõrkude, sisu ja tehnoloogia peadirektoraat, konkurentsi peadirektoraat, kaitsetööstuse ja kosmose peadirektoraat, majandus- ja rahandusküsimuste peadirektoraat, tööhõive, sotsiaalküsimuste ja sotsiaalse kaasatuse peadirektoraat, siseturu, tööstuse, ettevõtluse ja VKEde peadirektoraat, tervisealasteks hädaolukordadeks valmisoleku ja neile reageerimise asutus, regionaal- ja linnapoliitika peadirektoraat, teadusuuringute ja innovatsiooni peadirektoraat, tervise ja toiduohutuse peadirektoraat, taaste ja vastupidavuse rakkerühm ja peasekretariaat.

[9] Tšehhi määras STEPi riikliku kontaktpunkti 6. veebruaril 2025.

1.3. Teadlikkuse suurendamine STEPist: otsene suhtlus teadus- ja tööstusvaldkonna sidusrühmadega

Selleks et teha kindlaks liidu rahaliste vahendite võimalike saajate vajadused, **pidas STEPi rakkerühm** 2024. aasta jooksul **ulatuslikke konsultatsioone** teadus- ja tööstusvaldkonna sidusrühmadega.

Tuginedes olemasolevatele võrgustikele ja kanalitele, mida haldavad eelkõige DG GROW[10] (nt tööstusfoorum, Euroopa ettevõtlusvõrgustik, Euroopa klastrite koostööplatvorm) ja ELi läbipaistvusregistrisse kantud sektori esindusorganisatsioonid, kohtus STEPi rakkerühm peamiselt tööstuse sidusrühmadega, aga ka avaliku sektori asutustega, nagu ELi piirkondlikud bürood, Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituudi teadmus- ja innovatsioonikogukonnad, piirkondade võrgustik, investorid ja muud osalejad. Ligikaudu pooled sidusrühmadest, kellega rakkerühm 2024. aastal kohtus, tegutsevad rohkem kui ühes STEPi sektoris, kuid tugevalt on esindatud puhta tehnoloogia sektor.

STEPi rakkerühm tegi koostööd **ELi-üleste üksuste või üritustega** (nt EuroChambres, mis esindab kõiki ELi kaubanduskodasid, Hannover Messe,[11] kohtumine liikmesriikide VKEde saadikutega ja Euroopa Liidu Nõukogu eesistujariigi Ungari korraldatud VKEde assamblee), samuti konkreetsete liikmesriikidega. Liidu rahalistele vahenditele juurdepääsu kohta saadud tagasiside põhipunktid on järgmised:

- **regulatiivsed** ja struktuursed küsimused (suured energia- ja tööjõukulud, võrdsed tingimused riigiabi saamisel, ELi ja riikliku rahastamise/investeerimistoetuste kooskõlastamine);
- probleemid **liidu rahaliste vahendite valimisel ja neile juurdepääsul**;
- rahastamislüngad kogu **innovatsioonitsükli** jooksul (toetuse puudumine kõrgemate tehnoloogilise valmiduse tasemete puhul, toetatavate teadusuuringute turustatavuse tähelepanuta jätmine);
- vajadus **pikemaajalise lähenemisviisi** järele (mitmeaastase finantsraamistiku kestus on tööstuse pikaajalise stabiilsuse tagamiseks liiga lühike);
- **ELi ja rahvusvahelise tasandi** atraktiivsus tööstuse jaoks.

2. 2. VAHEND: ELi rahastamise ühtlustamine strateegiliste tehnoloogiate puhul

2.1. STEPi kohaldamisala ja eesmärkide selgitamine

STEPi määruse artikli 2 lõikega 7 andsid kaasseadusandjad komisjonile volituse anda välja suunised STEPi teatavate sätete kohta. Seega võttis komisjon 13. mail vastu **suuniste**[12] vormis teatise, milles esitatakse praktilised juhised, et tagada rahastamisprogrammide järjepidev ja tulemuslik rakendamine.

[10] Siseturu, tööstuse, ettevõtluse ja VKEde peadirektoraat.

[11] Hannover Messe on üks maailma suurimaid tööstusmesse, mida peetakse igal aastal Saksamaal ning kus tutvustatakse uuendusi automatiseerimise, energeetika, digitaliseerimise ja täiustatud tootmistehnoloogiate valdkonnas.

[12] Komisjoni teatis C/2024/3209 „Suunised määruse (EL) 2024/795 (millega luuakse Euroopa strateegiliste tehnoloogiate platvorm (STEP)) teatavate sätete kohta“, 2024, kättesaadav aadressil https://eur-lex.europa.eu/eli/C/2024/3209/oj.

Suunistel on kolm eesmärki:

- **selgitada STEPi eesmärke:** kirjeldatakse STEPi määruse aluseks olevaid eesmärke (artikkel 2), selgitades põhimõisteid, nagu väärtusahelad ja seotud teenused;
- **esitada näiteid toetatavate sektorite kohta:** kirjeldatakse täpsemalt STEPi kolme prioriteetset sektorit – digi- ja süvatehnoloogiat, puhast ja ressursitõhusat tehnoloogiat ning biotehnoloogiat – ja asjakohaseid oskusi; lisatud on soovituslik ja mitteammendav loetelu sellistest tehnoloogiatest, mida võiks toetada;
- **täpsustada tingimusi, mille põhjal saab tehnoloogiat käsitada elutähtsana:** selgitatakse tingimusi, millele tehnoloogiad peavad vastama, et neid saaks pidada elutähtsaks, keskendudes liidu ja siseturu mõõtmele.

Suunistes käsitletakse **esimest STEPi tingimust uuenduslikkuse kohta**. Selgitatakse, et STEPi raames antava toetuse jaoks peaksid esmatähtsad olema murrangulised innovaatilised lahendused ning et elutähtsatel tehnoloogiatel peaks olema uuenduslik, kujunemisjärgus ja/või tipptasemel element (vähemalt kaks kolmest). Lisaks peaks elutähtsal tehnoloogial olema märkimisväärne majanduslik potentsiaal, millel on suurim teistesse liikmesriikidesse ülekanduv mõju, mis võib suurendada siseturul majanduslikku potentsiaali. STEPi toetus ei ole ette nähtud alusuuringutele ja kasutuselevõtule, sest STEP keskendub arendamisele ja tootmisele.

Suunistes käsitletakse ka **teist STEPi tingimust liidu strateegilise sõltuvuse vähendamise või ennetamise kohta**. Selgitatakse, et sellisele sõltuvusele võib olla tähelepanu juhitud ELi strateegilistes dokumentides või see võidakse kindlaks teha, kui märkimisväärses ulatuses tuginetakse kolmandate riikide tarnijatele. Lisaks kirjeldatakse suunistes viit hindamistegurit, millest lähtudes rahastamisasutused saavad kindlaks määrata tehnoloogia panuse strateegiliste sõltuvuste vähendamisse või ennetamisse.

Suunistel on olnud oluline tähtsus **komisjoni talituste, STEPi riiklike kontaktpunktide ja korraldusasutuste** toetamisel ning **järjepideva rakendamise** tagamisel 11 STEPi programmi lõikes, millest mõnda haldab komisjon eelarve otsese täitmise raames ning teisi haldavad komisjon ja liikmesriigid eelarve jagatud täitmise raames. See järjepidevus tagas, et kvaliteetsed projektid seati prioriteediks ja elutähtsad tehnoloogiad said vajalikku toetust.

STEP on lõimitud olemasolevatesse ELi programmidesse, millest igaühte rakendatakse oma õigusliku aluse ja laiemate eesmärkide põhjal. Neist programmidest suurendati STEPi raames sihipäraselt ainult Euroopa Kaitsefondi eelarvet.

2.2. Eelarve otsese täitmise raames rakendatavad programmid

Komisjon eraldab ELi vahendeid STEPi programmide kaudu, mida ta haldab otse, et **toetada STEPi eesmärke kogu liidus ja siseturul** – hoolimata sellest, et STEP võeti vastu mitmeaastase finantsraamistiku perioodi keskel ja igal programmil on lisaks STEPi eesmärkidele mitu poliitikaeesmärki.

JOONIS 3. 2024. aastal STEPile eraldatud vahendite jaotus sektorite kaupa (%)

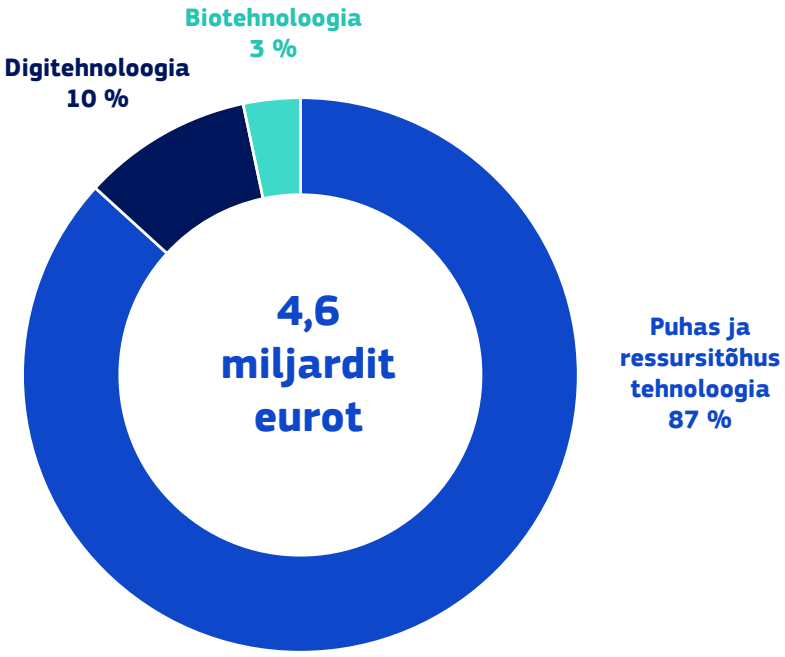

Allikas: Euroopa Komisjoni talituste aruandlus.

2024. aastal lõpetati projektikonkursid[13] kolmes STEPi sektoris kõigi viie STEPiga seotud programmi raames, mis kuuluvad eelarve otsese täitmise alla: innovatsioonifond,[14] programmid „Euroopa horisont", „Digitaalne Euroopa" ja „EL tervise heaks" ning Euroopa Kaitsefond, kusjuures konkreetselt Euroopa Kaitsefondi eelarvet suurendati STEPi meetmete rakendamiseks 1,5 miljardi euro võrra.

Kokku moodustas 2024. aastal[15] STEPiga seotud tehnoloogiate toetuseks **eraldatud algne eelarve 4,6 miljardit eurot**, millest suurem osa anti innovatsioonifondi raames puhaste ja ressursitõhusate tehnoloogiate jaoks. 2024. aastal oli üks projektikonkurss konkreetselt ette nähtud oskuste ja pädevuste arendamiseks STEPiga seotud sektorites: „Erialased haridusprogrammid peamistes pädevusvaldkondades" programmi „Digitaalne Euroopa" raames. Lisaks oli kahe Euroopa Kaitsefondi teema eesmärk töötada välja kaitseotstarbelisi tooteid, mis aitaksid vähendada asjaomase tehnoloogia seisukohast elutähtsate oskuste ja tööjõu nappust.

Lisaks käivitas Euroopa Innovatsiooninõukogu 2024. aasta novembris programmi „Euroopa horisont" raames esimese sihtotstarbelise STEPi kasvutoetuse projektikonkursi, mille eelarve on 2025. aastal 300 miljonit eurot (kuni 30 miljonit eurot toetust projekti kohta) ja kasvab 2025.–2027. aastal (sealhulgas 2025. aasta eelarve) eeldatavalt 900 miljoni euroni; samuti algatati STEPi jaoks oluliste probleemide lahendamiseks viis projektikonkurssi, mille kogueelarve on 250 miljonit eurot. STEPi

[13] STEPi 2024. aasta aruanne käsitleb üksnes STEPiga seotud projektikonkursse, mille puhul projektide esitamise tähtaeg oli enne 31. detsembrit 2024.

[14] Innovatsioonifondi rahastatakse heitkogustega kauplemise süsteemi (HKS) tuludest.

[15] Käesolevas aastaaruandes ei võeta seega arvesse 2024. aastal algatatud, kuid 2025. aastal lõppenud projektikonkursse.

märgised antakse nii STEPi kasvutoetuse projektikonkursi kui ka STEPi jaoks olulisi probleeme käsitlevate projektikonkursside raames projektidele, mis ületavad hindamiskünnist. Neid projektikonkursse ei võeta aga arvesse käesolevas aastaaruandes kajastatud 2024. aasta rahastamise kogusummade puhul, kuna need ei lõppenud sel aastal.

TABEL 1. Kokkuvõte 2024. aasta STEPiga seotud projektikonkurssidest kolmes STEPi sektoris eelarve otsese täitmise alla kuuluvate STEPiga seotud programmide lõikes (miljonites eurodes)

Sektor	Programm	Projektikonkursi teema	Eelarve (miljonites eurodes)	Algus	Lõpp
Puhtad ja ressursitõhusad tehnoloogiad	**Innovatsioonifond**	Üldine süsinikuheite vähendamine – suuremahulised projektid	1 700 €	Nov 23	Apr 24
		Üldine süsinikuheite vähendamine – keskmise suurusega projektid	500 €	Nov 23	Apr 24
		Üldine süsinikuheite vähendamine – väikesemahulised projektid	200 €	Nov 23	Apr 24
		Puhta tehnoloogia tootmine	1 400 €	Nov 23	Apr 24
		Katseprojektid	200 €	Nov 23	Apr 24
	Euroopa Kaitsefond	Energiasõltumatud ja energiatõhusad süsteemid sõjaväelaagritele	40 €	Juuni 24	Nov 24
Puhas tehnoloogia kokku			**4 040 €**		
Digitehnoloogiad	**Programm „Euroopa horisont“**	Kosmose kvantgravimeetria etapi B uuring ja tehnoloogia väljakujundamine	14 €	Nov 23	Apr 24
		Kosmosetehnoloogia Euroopa sõltumatuse ja konkurentsivõime tagamiseks	20 €	Nov 23	Apr 24
	Programm „Digitaalne Euroopa“	Hästi toimiva avatud lähtekoodiga Euroopa sihtasutuse mudeli kättesaadavaks tegemine peenhäälestamiseks	25 €	Veebr 24	Mai 24
		Euroopa servtöötlusteenuste (tööstuse esemevõrgu servtöötluse ja telekommunikatsioonioperaatorite servtöötluse arendused) võrdluskasutus	30 €	Veebr 24	Mai 24
		Erialased haridusprogrammid peamistes pädevusvaldkondades	55 €	Juuli 24	Nov 24
	Euroopa Kaitsefond	Koostööpõhiste mehitamata lahinguõhusõidukite (U-CCA) süsteemid	15 €	Juuni 24	Nov 24

		Turvaline ja kohanev veealune side mehitamata allveesõidukite jaoks	24 €	Juuni 24	Nov 24
		Meetodid soovitud eesmärkide saavutamiseks	15 €	Juuni 24	Nov 24
		Elektroonikakomponendid	25 €	Juuni 24	Nov 24
		Kvanttehnoloogia	24 €	Juuni 24	Nov 24
		Tehisintellektipõhine mitmefunktsiooniline ava ja transiiver	45 €	Juuni 24	Nov 24
		Kaitsevaldkonna mitmemõõtmeline sidestandard	25 €	Juuni 24	Nov 24
		Väike täiustatud Euroopa mehitamata õhusõiduki süsteem	11 €	Juuni 24	Nov 24
		Järgmise põlvkonna koostööpõhine küberharjutusväli	48 €	Juuni 24	Nov 24
		Satelliitside turvaline lainekuju	25 €	Juuni 24	Nov 24
		Mitmeotstarbelised mehitamata maismaasüsteemid	50 €	Juuni 24	Nov 24
		Simulatsioonid ja koolitused meditsiiniliste hädaolukordade jaoks	10 €	Juuni 24	Nov 24
Digitehnoloogia kokku			**461 €**		
Biotehnoloogia	**Programm „EL tervise heaks“**	Euroopa vaktsiiniarenduskeskus (EVH)	102 €	Mai 24	Sept 24
		Projektikonkurss uudsete viirusevastaste ravimite väljatöötamise toetamiseks	10 €	Mai 24	Sept 24
		Projektikonkurss uuenduslike ravimitootmise tehnoloogiate ja protsesside toetamiseks liidus	17 €	Mai 24	Sept 24
	Euroopa Kaitsefond	Kaitsevaldkonna meditsiiniliste vastumeetmete liit – uurimismeetmed	15 €		
		Kaitsevaldkonna meditsiiniliste vastumeetmete liit – arendusmeetmed	10 €		
Biotehnoloogia kokku			**154 €**		

Kõik kokku		**4 655 €**	

Allikas: Euroopa Komisjoni talituste aruandlus.

2024. aasta lõpuks[16] ei olnud Euroopa Kaitsefondi ja programmi „Digitaalne Euroopa“[17] teemadega seotud taotlusi veel hinnatud. Kõiki muid teemasid oli hinnatud, mille tulemusena anti **4,9 miljardit eurot**[18] **rahalist toetust**.

Järgmistes punktides on esitatud STEPi mõju üksikasjalik kirjeldus STEPi kolme tehnoloogiasektori lõikes, sealhulgas ELi liikmesriikides ja piirkondades. Piirkondlik analüüs põhineb **NUTS 2 statistilisel liigitusel** (NUTS 2024, Eurostat).

2.2.1. Puhta innovatsiooni edendamine

Üleminek **puhtale ja ressursitõhusale tehnoloogiale** on kesksel kohal Euroopa tööstus- ja kliimastrateegias, mis toetab ELi jõupingutusi saavutada Euroopa rohekokkuleppe kohaselt 2050. aastaks kliimaneutraalsus. Hiljuti käsitleti seda ELi puhta tööstuse kokkuleppes[19].

STEPi määruses käsitatakse seda sektorit strateegilise prioriteedina kooskõlas nullnetotööstuse määrusega,[20] mille eesmärk on suurendada peamiste puhaste tehnoloogiate tootmist Euroopas, et tagada tehnoloogiline suveräänsus ja vähendada sõltuvust välistarnijatest. Teisisõnu pole investeeringud nendesse tehnoloogiatesse üliolulised mitte ainult heitkoguste vähendamiseks, vaid ka tööstuse konkurentsivõime tugevdamiseks ja ELi energiasõltumatuse tagamiseks.

Puhtad ja ressursitõhusad tehnoloogiad hõlmavad mitmesuguseid uuendusi alates **taastuvenergia tehnoloogiatest kuni kestlike kütuste, süsiniku kogumise ja süsinikuheite vähendamise tehnoloogiateni**[21].

Nende programmide hulgas, mida komisjon otse haldab, on ELi heitkogustega kauplemise süsteemist (ELi HKS) rahastatav innovatsioonifond andnud ülekaalukalt suurima panuse STEPi eesmärkide saavutamisse. Esimene STEPiga seotud innovatsioonifondi projektikonkurss lõppes 2024. aasta aprillis. Selle puhul eraldati märkimisväärne 4 miljardi euro suurune eelarve puhta tehnoloogia edendamiseks.

---

[16] 2024. aasta aruandes käsitletakse 31. detsembriks 2024 lõppenud projektikonkursse, olenemata sellest, kas tulemused olid aasta lõpuks välja kuulutatud.

[17] 2025. aasta märtsiks oli hindamine lõpule viidud programmi „Digitaalne Euroopa“ kolme teema raames ja antud 17 STEPi märgist. Nende kohta esitatakse teave 2025. aasta aruandes.

[18] See summa vastab innovatsioonifondi ning programmide „Euroopa horisont“ ja „EL tervise heaks“ raames rahastamiseks valitud projektide jaoks antud kogusummale. Seda võidakse kohandada, kui allkirjastatakse toetuslepingud, mis võivad muuta individuaalseid toetusi, ning see ei ole sama mis sissejuhatavas lõigus märgitud 4,6 miljardit eurot, mis viitab eelarvele, mis eraldati (mitte tegelikult antud rahalistele vahenditele) 2024. aastal lõppenud STEPi projektikonkursside tulemusel STEPi kõigi viie eelarve otsese täitmisega rakendatava programmi raames.

[19] Komisjoni teatis COM(2025) 85, „Puhta tööstuse kokkulepe – konkurentsivõime ja süsinikuheite vähendamise ühtne tegevuskava“, 2025, kättesaadav aadressil https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=celex:52025DC0085.

[20] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuni 2024. aasta määrus (EL) 2024/1735, millega kehtestatakse meetmete raamistik Euroopa nullnetotehnoloogia toodete tootmise ökosüsteemi tugevdamiseks ja muudetakse määrust (EL) 2018/1724, kättesaadav aadressil https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2024/1735/oj.

[21] STEPi määrusega hõlmatud tehnoloogiate üksikasjalik, kuid mitteammendav loetelu on esitatud komisjoni 2024. aasta teatises C/2024/3248 „Suunised määruse (EL) 2024/795 (millega luuakse Euroopa strateegiliste tehnoloogiate platvorm (STEP)) teatavate sätete kohta“, kättesaadav aadressil https://eur-lex.europa.eu/eli/C/2024/3209/oj.

Projektikonkursid, mis olid investeeringukulude (CAPEX) nõuete ja tehnoloogilise fookuse alusel jaotatud viieks teemaks, hõlmasid selliseid valdkondi nagu üldine süsinikuheite vähendamine, puhta tehnoloogia tootmine ja katseprojektid. Nagu kõigi innovatsioonifondi projektikonkursside puhul, hinnati projekte kasvuhoonegaaside heite vähendamise potentsiaali, uuenduslikkuse, valmidusastme, korratavuse ja kulutõhususe alusel, tagades range valikumenetluse.

Nende projektikonkursside raames rahastamiseks valitud projektidele eraldati märkimisväärne rahaline toetus. Kokku **läbis eelvaliku 85 projekti ja ette nähtud rahalise toetuse kogusumma oli 4,8 miljardit eurot,**[22] kusjuures toetused katsid projektide rahastamispuudujäägi alla kuuluvatest kapitali- ja tegevuskuludest kuni 60 %, jättes seega piisavalt ruumi muudele rahalistele vahenditele, millega katta rahastamata osa rahastamiskõlblikest kuludest. Nende projektide hulka kuulus esimese omataolise tehnoloogia väljatöötamine kemikaalide ja ehitusplokimaterjalide tootmiseks biomassijäätmetest (L1X) Slovakkias, esimene suuremahuline, 20-megavatine maa-alune soojusenergia salvesti (ScaleUp) Austrias ja püsiv CO_2 maapõues säilitamine (Greensand Future) Taanis[23].

Kolmele mitme toetusesaajaga piiriülesele algatusele anti rahalist toetust kokku 150,6 miljonit eurot. Üks näide on Energy Observer 2 – Prantsusmaa ja Madalmaade projekt, mis hõlmab maailma esimese vedelal vesinikul töötava kaubalaeva väljatöötamist, ehitamist ja käitamist.

JOONIS 4. Puhta tehnoloogia sektoris 2024. aastal STEPiga seotud ELi rahastamisprogrammidest antud toetuste geograafiline jaotus

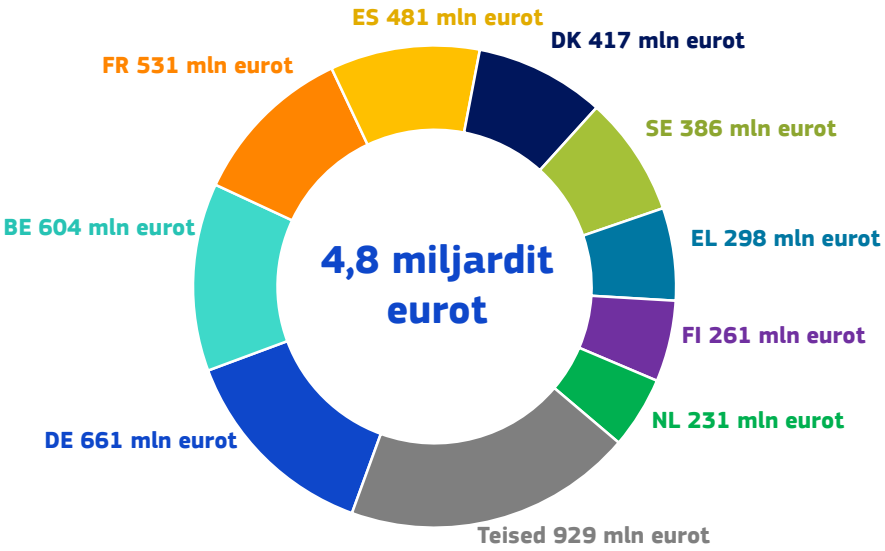

Allikas: Euroopa Komisjoni talituste aruandlus.

[22] Need arvud annavad aimduse asjaomas(t)e projektikonkurs(s)i(de) tulemustest. Järgneva toetuslepingute allkirjastamise käigus projektiarendajate ja komisjoni vahel võidakse nii toetatavate projektide arvu kui ka individuaalseid toetusi kohandada.

[23] Täpsem teave mõne toetatava projekti kohta on kättesaadav aadressil https://strategic-technologies.europa.eu/step-documents_en.

Saksamaal ja Belgias asutatud üksused olid selles sektoris ülekaalukalt suurimad STEPiga seotud toetuste saajad – nad said vastavalt 661 miljonit eurot ja 604 miljonit eurot. Neile järgnesid Prantsusmaa (530 miljonit eurot), Hispaania (480 miljonit eurot) ja Taani (417 miljonit eurot)[24].

2.2.2. Digi- ja süvatehnoloogia innovatsiooni kiirendamine

Digi- ja süvatehnoloogial on oluline osa Euroopa tehnoloogilise suveräänsuse ja digitaalse vastupanuvõime edendamisel. See sektor hõlmab mitmesuguseid tipptasemel uuendusi, nagu **täiustatud andmetöötlus, tehisintellekt (TI), küberturvalisus, mikroelektroonika ja kvanttehnoloogia**[25] – need kõik on keskse tähtsusega ELi digikümnendi poliitikaprogrammi 2030[26] jaoks, mille eesmärk on parandada Euroopa digitaristut, oskusi ja tehnoloogilist juhtpositsiooni.

Tunnistades nende tehnoloogiate strateegilist tähtsust, anti STEPi toetust 2024. aastal programmi „Euroopa Horisont" kahe teema, programmi „Digitaalne Euroopa" kolme teema ja Euroopa Kaitsefondi 12 teema kaudu. Kokku eraldati 2024. aastal STEPiga seotud meetmete jaoks digitehnoloogia sektoris **461 miljoni euro suurune eelarve**.

2024. aasta lõpuks valiti programmi „Euroopa horisont" eelmainitud projektikonkursside tulemusel rahastamiseks välja kuus projekti,[27] millele antud toetus kattis 100 % nende rahastamiskõlblikest kuludest. Programmist „Digitaalne Euroopa" ja Euroopa Kaitsefondist toetuse saamiseks esitatud taotluste hindamine on veel pooleli.

Kokku eraldati nendele STEPi teemade alla kuuluvatele projektidele programmi „Euroopa horisont" II samba 4. teemavaldkonna („Digivaldkond, tööstus ja kosmos") raames 18,2 miljonit eurot. Kõiki neid projekte edendasid ELi liikmesriikides loodud riikidevahelised konsortsiumid, kusjuures toetuse saamise tingimustele vastasid ka Norra ja Island.

JOONIS 5. Digitehnoloogia sektoris 2024. aastal STEPiga seotud ELi rahastamisprogrammidest antud toetuste geograafiline jaotus

[24] Innovatsioonifondi STEPi märgiste puhul arvutatakse rohkem kui ühes piirkonnas asuvate mitme toetusesaajaga projektide raames konkreetsele piirkonnale/liikmesriigile antava rahalise toetuse summa, jagades projektile antava toetuse kogusumma võrdselt selle asukohtade vahel.

[25] STEPi määrusega hõlmatud tehnoloogiate üksikasjalik, kuid mitteammendav loetelu on esitatud komisjoni 2024. aasta teatises C/2024/3209 „Suunised määruse (EL) 2024/795 (millega luuakse Euroopa strateegiliste tehnoloogiate platvorm (STEP)) teatavate sätete kohta", kättesaadav aadressil https://eur-lex.europa.eu/eli/C/2024/3209/oj.

[26] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. detsembri 2022. aasta otsus (EL) 2022/2481, millega luuakse digikümnendi poliitikaprogramm 2030.

[27] 2024. aasta lõpuks valiti kuus projekti rahastamiseks välja teema „Kosmosetehnoloogia Euroopa sõltumatuse ja konkurentsivõime tagamiseks" raames. Toetuse andmine teise teema raames valitud projektile lükati edasi, kuna konsortsiumi üks suurpartner loobus osalemisest. Selle teise teema/projektikonkursi raames valitud projekti toetusleping on kavas allkirjastada 2025. aasta teises kvartalis.

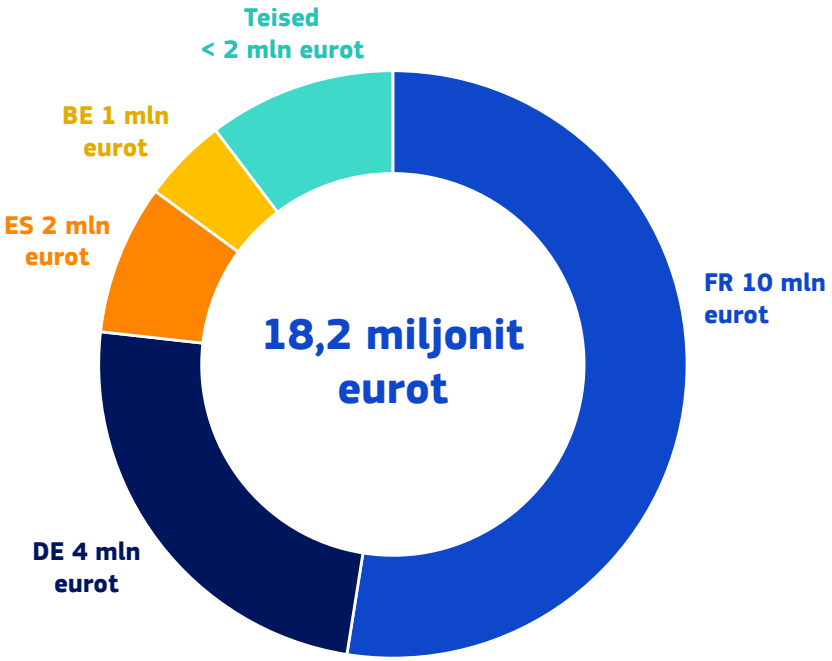

Allikas: Euroopa Komisjoni talituste aruandlus.

Liikmesriikide arvestuses olid selles valdkonnas STEPiga seotud toetuste suurimad saajad Prantsusmaa ja Saksamaa üksused, kes said vastavalt 9,6 miljonit eurot ja 4,4 miljonit eurot. Neile järgnesid Hispaania (1,5 miljonit eurot) ja Belgia (0,8 miljonit eurot)[28].

Toetatud projektide hulka kuuluvad näiteks Prantsusmaa, Saksamaa ja Itaalia projektiarendajate koostööprojekt PUMA, mis käsitleb ELi strateegilist sõltuvust kosmoserakenduste jaoks mõeldud mikroelektroonika valdkonnas, ning SPACELINK, mille raames Kreeka, Saksamaa, Prantsusmaa ja Belgia üksused töötavad ühiselt välja kosmoses kasutatavate optiliste sidevahendite komponente[29].

2.2.3. Biotehnoloogia edendamine

Biotehnoloogial on oluline roll meditsiinilise innovatsiooni edendamisel, tervisealase vastupanuvõime tugevdamisel ja Euroopa strateegilise autonoomia toetamisel elutähtsate meditsiinitarvete valdkonnas. See sektor hõlmab suurt hulka tipptasemel valdkondi, nagu **genoomika ja farmakogenoomika, DNA süntees, raku- ja koetehnoloogia, bioinformaatika ja nano-biotehnoloogia**. Biotehnoloogiale keskendudes soovitakse STEPiga kiirendada innovatsiooni, tagada tarnekindlus ja tugevdada Euroopa konkurentsivõimet bioteadustes.

STEPi toetust anti biotehnoloogiale 2024. aastal kolme sihtotstarbelise STEPiga seotud teema raames **programmist „EL tervise heaks“** ning kahe teema raames **Euroopa Kaitsefondist**. Nende teemade jaoks eraldati üle **150 miljoni euro** suurune eelarve, et toetada projekte, milles keskendutakse

[28] Rohkem kui ühte asukohta hõlmavate projektide puhul arvutatakse konkreetsele piirkonnale/liikmesriigile antava rahalise toetuse summa selles piirkonnas asutatud üksusele või üksustele antud rahalise toetuse alusel.

[29] Täpsem teave mõne toetatava projekti kohta on kättesaadav aadressil https://strategic-technologies.europa.eu/step-documents_en.

viirusevastaste ravimite arendamisele, vaktsiinide tootmisele, põhiravimite tootmisele ning kaitsevaldkonna meditsiinilistele vastumeetmetele. Nende investeeringute eesmärk on suurendada Euroopa valmisolekut tulevasteks tervisekriisideks, vähendada sõltuvust välistarnijatest ja edendada uue põlvkonna biomeditsiinilisi läbimurdeid.

2024. aasta lõpuks oli hinnatud ainult programmi „EL tervise heaks" teemade raames esitatud taotlusi ja selle tulemused esitatud, kusjuures STEPiga seotud projektikonkursside tulemusel anti kokku ligikaudu **130 miljonit eurot** toetust. Seitsmele projektile antud toetus kattis 60–80 % nende rahastamiskõlblikest kuludest. Neli toetatud projekti on mitme toetusesaajaga algatused, millest kolme viivad ellu riikidevahelised konsortsiumid – rahastamiskõlblikud on ka assotsieerunud kolmandate riikide üksused[30]. Nende projektide hulka kuuluvad pideva farmatseutilise pihustuskuivatamisprotsessi väljatöötamine Portugalis, mis suurendab ravimitootmise tõhusust, skaleeritavust ja paindlikkust ELis (PharmSD 3.0), ning Soomes, Rootsis, Prantsusmaal, Eestis ja Saksamaal asutatud üksuste koostööna platvormi loomine tehisintellekti- ja robootikapõhise ravimitootmise jaoks (RoboPharma)[31].

[30] Vt programmis „EL tervise heaks" osalevate riikide loetelu.

[31] Täpsem teave mõne toetatava projekti kohta on kättesaadav aadressil https://strategic-technologies.europa.eu/step-documents_en.

JOONIS 6. Biotehnoloogia sektoris 2024. aastal STEPiga seotud ELi rahastamisprogrammidest antud toetuste geograafiline jaotus

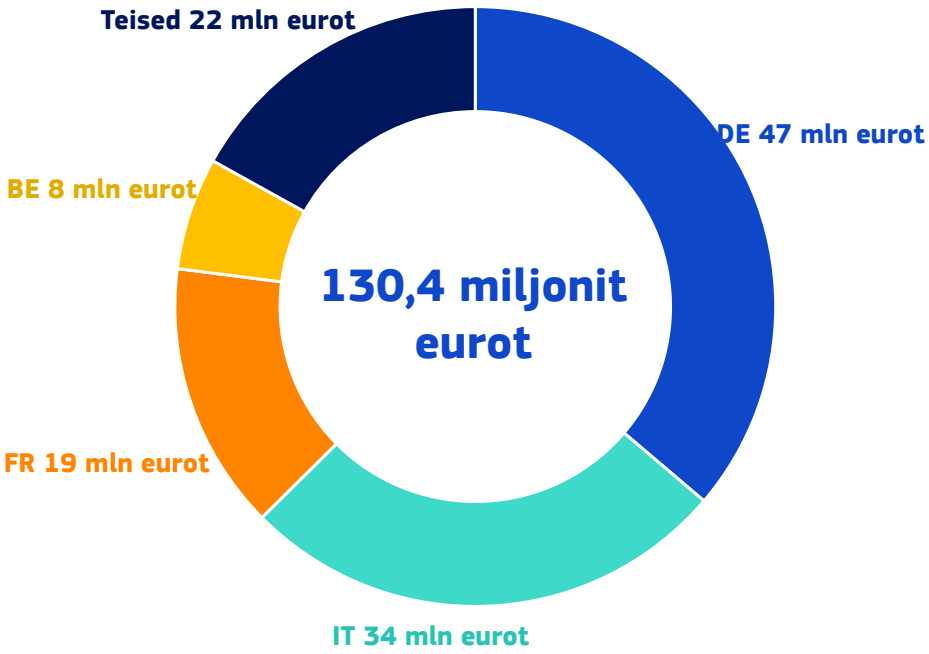

Allikas: Euroopa Komisjoni talituste aruandlus.

Suurimad toetusesaajad olid Saksamaa ja Itaalia üksused, kes said vastavalt 47 miljonit eurot ja 34 miljonit eurot. Järgnes Prantsusmaa, kes sai toetusi 19 miljoni euro ulatuses[32].

2.3. Ühtekuuluvuspoliitika fondid

Ühtekuuluvuspoliitika osutus üheks peamiseks vahendiks, mis aitas kaasa STEPi eesmärkide saavutamisele ning Euroopa majanduse konkurentsivõime ja vastupanuvõime tugevdamisele. STEPi peamised paindlikkuslahendused ja stiimulid ühtekuuluvuspoliitika jaoks hõlmasid võimalust rahastada tulusaid investeeringuid muudesse ettevõtetesse kui VKEd Euroopa Regionaalarengu Fondi eraldiseisvate STEPi prioriteetide raames, **eraldiseisvate STEPi prioriteetide kõrgemaid kaasrahastamismäärasid (kuni 100 %)** ja **STEPi prioriteetidele ette nähtud 30 % eraldist, mis makstakse ELi eelarvest ühekordse 30 % eelmaksena**.

Selleks et võtta arvesse liikmesriikide suurt huvi, korraldas Euroopa Komisjon 2024. aasta aprillis, peatselt pärast STEPi määruse jõustumist, peamiselt ühtekuuluvuspoliitika fondide korraldusasutustele mõeldud

[32] Rohkem kui ühte asukohta hõlmavate projektide puhul arvutatakse konkreetsele piirkonnale/liikmesriigile antava rahalise toetuse summa selles piirkonnas asutatud üksusele või üksustele antud rahalise toetuse alusel.

tehnilise seminari,[33] et selgitada, kuidas STEPi tuleks ühtekuuluvuspoliitika programmide raames rakendada, ja anda suuniseid STEPi kohaldamisala kohta.

Komisjon sai **31. augustiks 2024 esimese hulga programmi muutmise taotlusi,** et eraldada vahendeid STEPi investeeringuteks enne ühtekuuluvuspoliitika fondide vahehindamist. Pärast seda on mitme liikmesriigiga peetud täiendavaid mitteametlikke konsultatsioone, millest mitme tulemusel on esitatud ametlikud programmi muutmise taotlused.

2024. aasta detsembri lõpu seisuga oli **kuus liikmesriiki** esitanud komisjonile heakskiitmiseks **41 STEPi muudatust**, mille kogusumma oli **6,4 miljardit eurot ühtekuuluvuspoliitika rahalisi vahendeid**. 2025. aasta jooksul on oodata täiendavaid muudatusi.

Jaotus oli järgmine:

- 4,8 miljardit eurot Euroopa Regionaalarengu Fondist (ERF),
- 838 miljonit eurot Euroopa Sotsiaalfond+-ist (ESF+),
- 764 miljonit eurot õiglase ülemineku fondist (JTF).

[33] Inforegio, „2021-2027 Technical seminars“ (2021.–2027. aasta tehnilised seminarid), kättesaadav aadressil https://ec.europa.eu/regional_policy/2021-2027/technical-seminars/step_en.

2.3.1. STEPi kasutamise analüüs ühtekuuluvuspoliitikas

31. detsembri 2024. aasta seisuga oli Euroopa Komisjon kiitnud kuues liikmesriigis heaks 29 STEPi muudatust kogusummas peaaegu 5,9 miljardit eurot (vt tabel 2 ja joonis 7 *allpool*).

TABEL 2. Ülevaade rahaliste vahendite eraldamisest 2024. aastal (miljonites eurodes)

Liikmesriik	Nimetus	ERF (miljonites eurodes)	JTF (miljonites eurodes)	ESF+ (miljonites eurodes)	Kokku (miljonites eurodes)
DE	Multi Funds Programme ERDF/JTF North Rhine-Westphalia 2021-2027 (Mitut fondi hõlmav ERFi/JTFi 2021.–2027. aasta programm Nordrhein-Westfalenis)	200,20	301,60		501,8
DE	Programme ERDF 2021-2027 Baden-Württemberg (ERFi 2021.– 2027. aasta programm Baden-Württembergis)	62,22			62,2
DK	Green Technologies and Skills for a Just Transition (Keskkonnahoidlik tehnoloogia ja oskused õiglaseks üleminekuks)		52,30		52,3
ES	Programme Catalonia ERDF 2021-2027 (ERFi 2021.–2027. aasta programm Kataloonias)	113,51			113,5
DE	Programme ERDF 2021-2027 Bavaria (ERFi 2021.–2027. aasta programm Baieris)	104,54			104,5
DE	Programme ERDF 2021-2027 Schleswig-Holstein (ERFi 2021.–2027. aasta programm Schleswig-Holsteinis)	47,00			47,0
IT	RP Lazio ERDF 2021-2027 (ERFi 2021.–2027. aasta piirkondlik programm Lazio maakonnas)	109,04			109,0
IT	Sicilia ERDF 2021-2027 (ERFi 2021.–2027. aasta piirkondlik programm Sitsiilia maakonnas	615,20			615,2
IT	RP Sardegna ERDF 2021-2027 (ERFi 2021.–2027. aasta piirkondlik programm Sardiinia maakonnas)	166,01			166,0
ES	Programme Cantabria ERDF 2021-2027 (ERFi 2021.–2027. aasta piirkondlik programm Kantaabrias)	15,53			15,5
IT	RP Lombardia ERDF 2021-2027 (ERFi 2021.–2027. aasta piirkondlik programm Lombardia maakonnas)	120,00			120,0
FR	Programme Hauts de France ERDF-ESF+-JTF 2021-2027 (ERFi, ESF+ ja JTFi 2021.–2027. aasta programm Hauts-de-France'is)			34,87	34,9
IT	RP Campania ERDF 2021-2027 (ERFi 2021.–2027. aasta piirkondlik programm Campania maakonnas)	581,14			581,1
DE	Programme ERDF 2021-2027 Mecklenburg-Vorpommern (ERFi 2021.–2027. aasta programm Mecklenburg-Vorpommernis)	138,69			138,7
ES	Programme Community of Madrid ERDF 2021-2027 (ERFi 2021.–2027. aasta programm Madridi autonoomses piirkonnas)	72,67			72,7

IT	RP Calabria ERDF ESF+ 2021-2027 (ERFi ja ESF+ 2021.–2027. aasta piirkondlik programm Calabria maakonnas)	264,45			264,5
IT	RP Puglia ERDF ESF+ 2021-2027 (ERFi ja ESF+ 2021.–2027. aasta piirkondlik programm Apuulia maakonnas)	471,53			471,5
ES	Programme Aragon ERDF 2021-2027 (ERFi 2021.–2027. aasta programm Aragónis)	23,44			23,4
RO	Health (Tervis)	351,77		114,44	466,2
IT	RP Emilia-Romagna ERDF 2021-2027 (ERFi 2021.–2027. aasta piirkondlik programm Emilia Romagna maakonnas)	61,46			61,5
IT	NP Research, innovation and competitiveness for green and digital transition 2021-2027 (Rohe- ja digipöördeks vajalike teadusuuringute, innovatsiooni ja konkurentsivõime 2021.–2027. aasta riiklik programm)	558,46			558,5
IT	RP Umbria ERDF 2021-2027 (ERFi 2021.–2027. aasta piirkondlik programm Umbria maakonnas)	31,42			31,4
RO	Smart growth, digitalization and financial instruments (Arukas majanduskasv, digiüleminek ja finantsinstrumendid)	271,01			271,0
RO	Just Transition (Õiglane üleminek)		266,33		266,3
FR	Programme régional Île-de-France et bassin de la Seine ERDF-ESF+ 2021-2027 (ERFi ja ESF+ piirkondlik programm Île-de-France'i piirkonnas ja Seine'i valgalal)	35,19		12,48	47,7
DE	Bayern - ESF+ (Baieri – ESF+)			36,92	36,9
ES	Cantabria - ESF+ (Kantaabria – ESF+)			3,17	3,2
ES	Madrid - ESF+			63,82	63,8
RO	Education and Employment – RO – ESF+ (Haridus ja tööhõive – Rumeenia – ESF+)			572,63	572,6
Kokku	**29**	**4 414,5**	**620,2**	**838,3**	**5 873,0**

Allikas: liikmesriikide esitatud teave.

JOONIS 7. STEPi kogueraldised vastu võetud programmides 2024. aastal (miljonites eurodes)

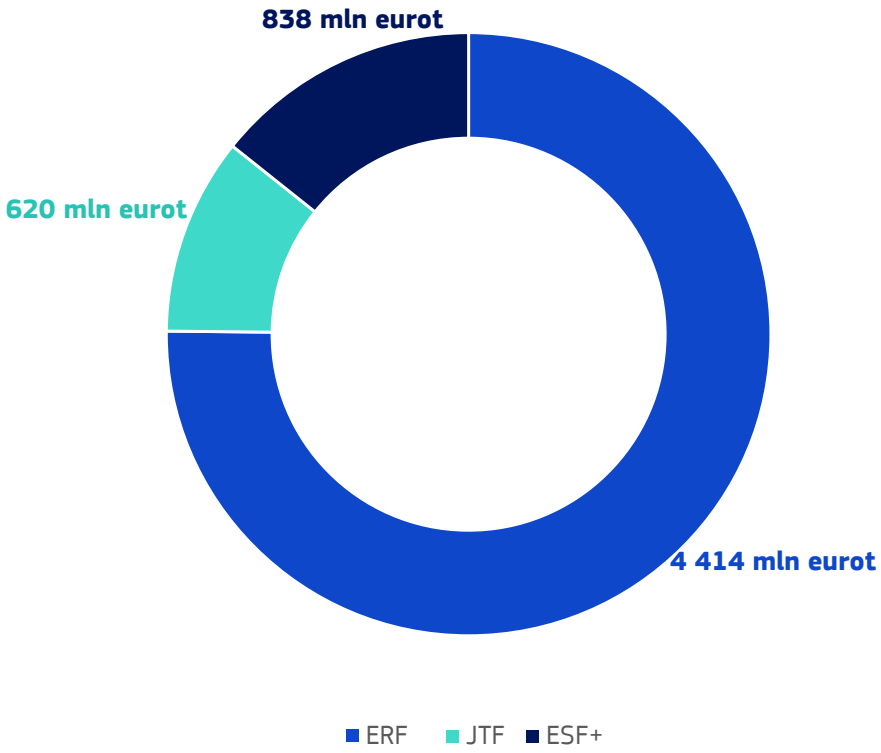

Allikas: liikmesriikide esitatud teave.

STEPi investeeringute geograafiline jaotus

Enamik STEPiga seotud investeeringute ettepanekuid tehti Prantsusmaa, Saksamaa, Itaalia ja Hispaania piirkondlike programmide raames (vt alljärgnev joonis), mis moodustavad 29st vastuvõetud programmist 23, kusjuures STEPi eraldiste suurus oli 3,7 miljardit eurot (ERF 3,23 miljardit eurot, ESF+ 151 miljonit eurot ja JTF 302 miljonit eurot). Ülejäänud kuus riiklikku programmi sisaldasid muudatusi summas 2,2 miljardit eurot (ERF 1,18 miljardit eurot, ESF+ 687 miljonit eurot ja JTF 319 miljonit eurot).

JOONIS 8. Vastu võetud programmide geograafiline asukoht 2024. aastal

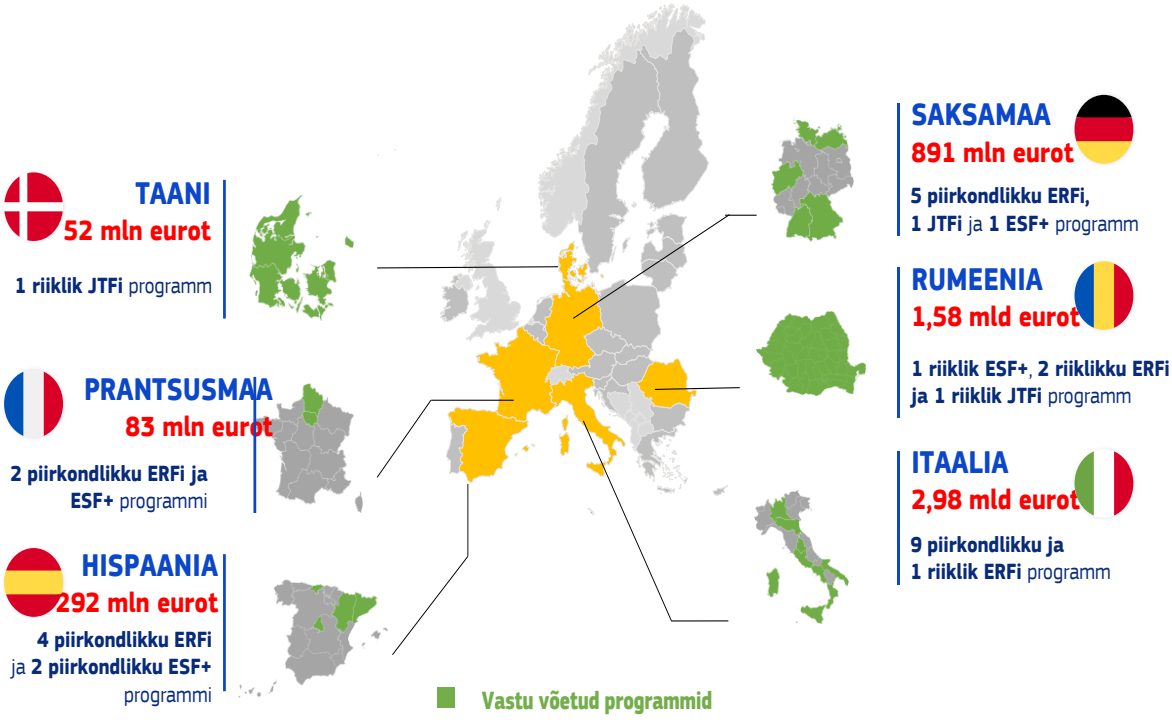

Allikas: liikmesriikide esitatud teave.

JOONIS 9. STEPi muudatuste rahaline maht liikmesriikide kaupa 2024. aastal (esitatud *vs.* vastu võetud, kahanevas järjekorras summade järgi)[34] (miljonites eurodes)

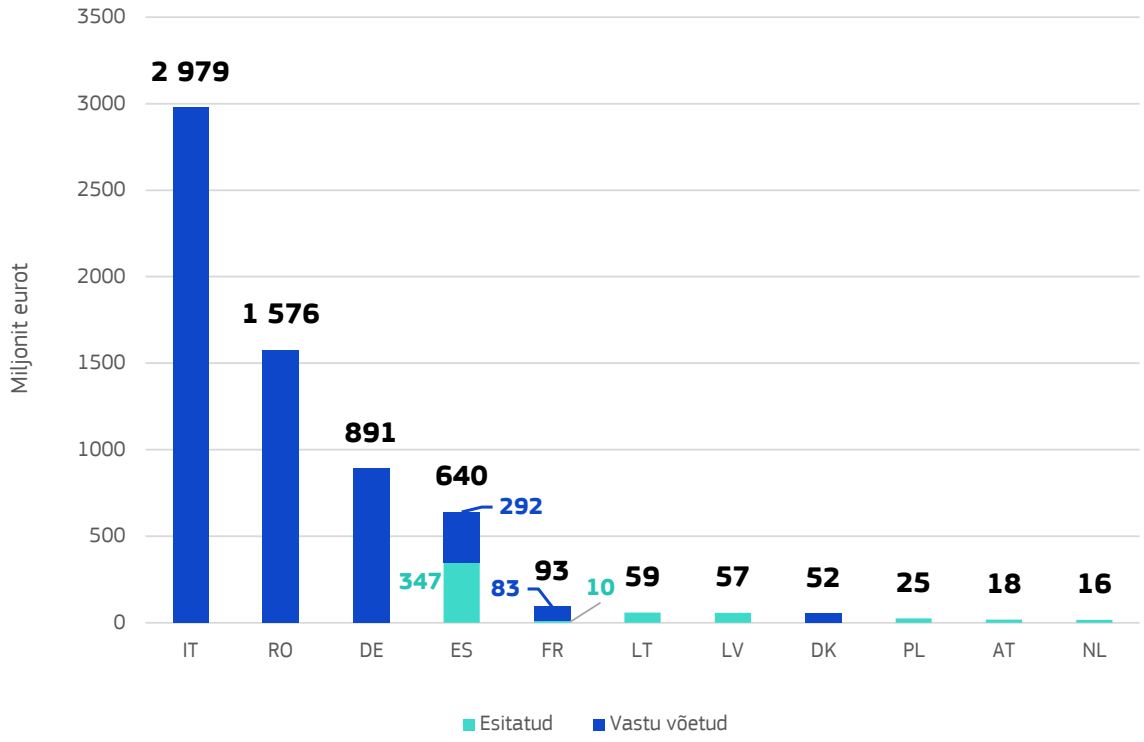

Allikas: liikmesriikide esitatud teave.

ERFi ja ESF+ puhul planeeriti rohkem kui kaks kolmandikku STEPi eraldistest vähem arenenud piirkondades[35] ümber.

[34] Ainult eraldiseisvate prioriteetidega või teadaolevate STEPi jaoks määratud summadega programmid, tuginedes sekkumisvaldkondade eraldistele.

[35] Määruse (EL) 2021/1060 kohaselt on vähem arenenud piirkonnad ELi liikmesriikide piirkonnad, mille sisemajanduse koguprodukt (SKP) elaniku kohta on alla 75 % ELi 27 liikmesriigi keskmisest SKPst.

JOONIS 10. ERFi ja ESF+ STEPi eraldiste rahaline maht piirkonnakategooriate kaupa 2024. aastal (miljonites eurodes)

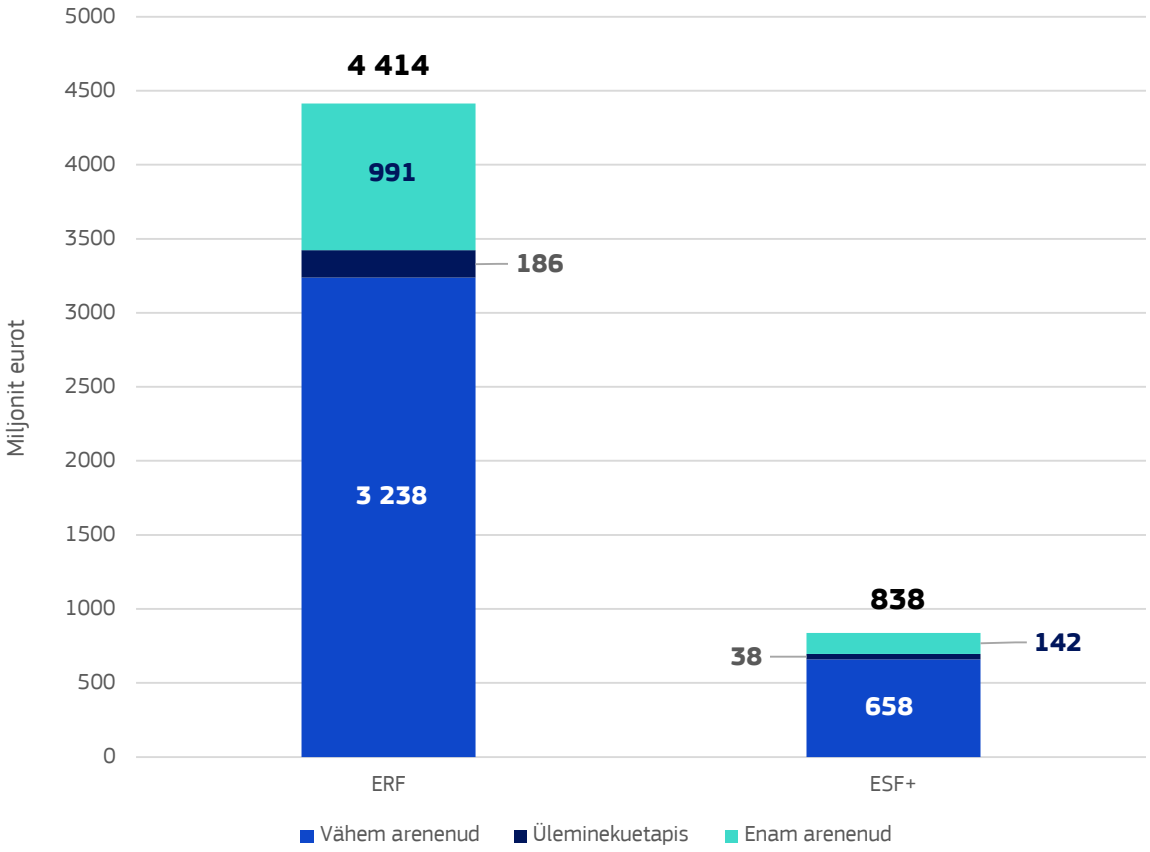

Allikas: liikmesriikide esitatud teave.

STEPi investeeringute jaotus sektorite kaupa

Ühtekuuluvuspoliitika eesmärk programmitöö perioodil 2021–2027 on toetada arukamat, keskkonnahoidlikumat, paremini ühendatud, sotsiaalsemat ja kaasavamat Euroopat, mis on kodanikele lähemal. Nende peamiste *poliitikaeesmärkide* alla kuuluvad üksikasjalikumad *erieesmärgid* (vt Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide avatud andmete portaal – Euroopa Komisjon | ühtekuuluvuspoliitika avatud andmed). **STEPi määrusega kehtestati ERFi ja Ühtekuuluvusfondi raames kaks uut erieesmärki**, et toetada investeeringuid, mille eesmärk on tugevdada tööstuse arengut ja väärtusahelaid strateegilistes sektorites.

Rohkem kui **60 %** ühtekuuluvuspoliitika fondide STEPi investeeringutest tehakse **poliitikaeesmärgi „Arukam Euroopa“ uue erieesmärgi raames** ning ligikaudu **15 % puhta tehnoloogia jaoks poliitikaeesmärgi „Keskkonnahoidlikum Euroopa“ raames**. ESF+-ist toetatakse oskusi elukestva õppe ja tööhõive meetmete kaudu, tehes 14 % STEPi investeeringutest poliitikaeesmärgi „Sotsiaalne Euroopa“ raames. Lisaks tehakse 10 % STEPi investeeringutest õiglase ülemineku piirkondades õiglase ülemineku fondi erieesmärgi raames (vt joonis 11).

JOONIS 11. STEPi muudatuste rahaline maht poliitikaeesmärkide ja erieesmärkide kaupa 2024. aastal* (miljonites eurodes)

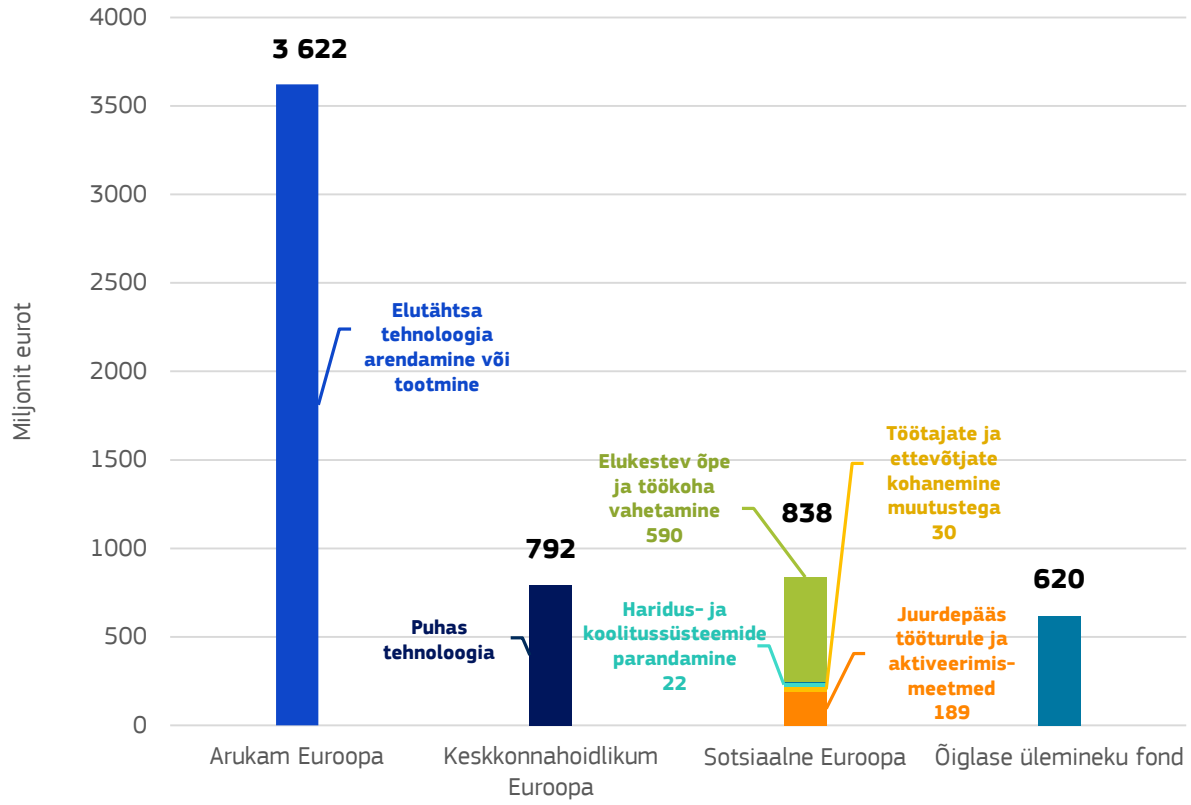

Allikas: liikmesriikide esitatud teave.

* üksnes eraldiseisvate prioriteetidega programmid

Tulusad investeeringud moodustavad ligikaudu 60 % STEPi raames kavandatud summadest. Investeeringud oskuste arendamisse ning teadusuuringutesse ja innovatsiooni moodustavad 15 % eraldisest. Ligikaudu 10 %-ga vahenditest toetatakse muid tegevusi, nagu tehnosiire, ettevõtlusinkubatsioon, võrse- ja idufirmad, samuti teenuseid, mis on seotud vähese CO_2 heitega majanduse ja vastupanuvõimega kliimamuutuste suhtes (vt joonis 12).

JOONIS 12. STEPi muudatuste rahaline maht sektorite kaupa 2024. aastal* (miljonites eurodes)

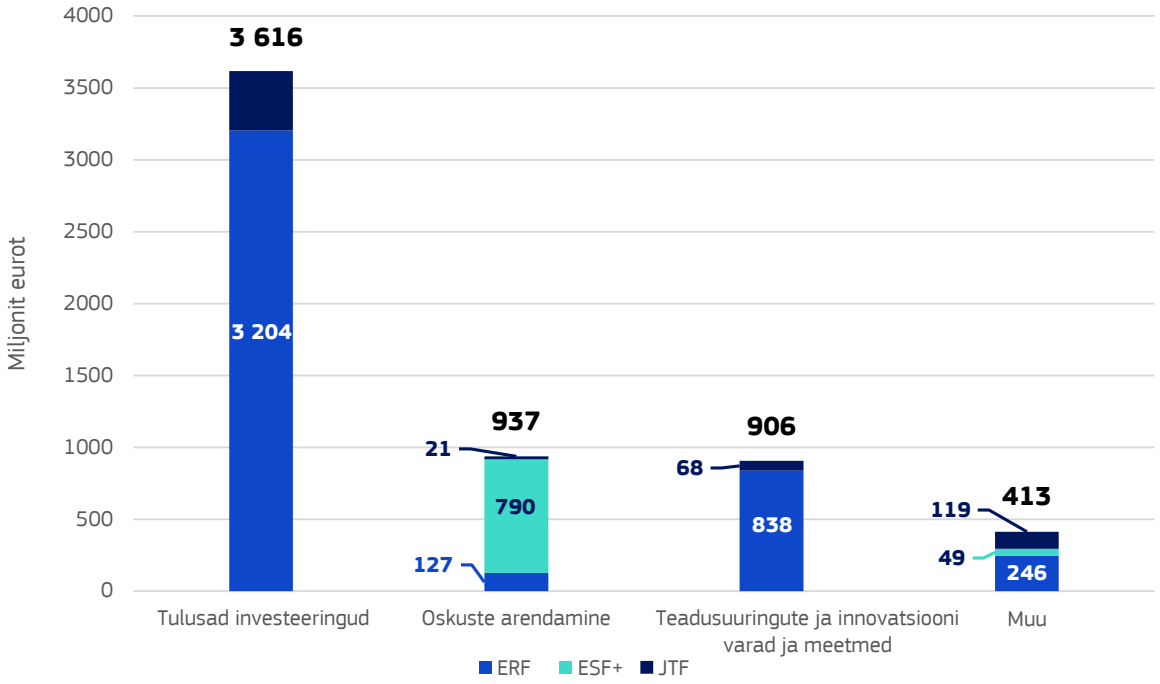

Allikas: liikmesriikide esitatud teave.

* (ainult eraldiseisvate prioriteetidega või teadaolevate STEPi jaoks määratud summadega programmid).

Kui vaadata tulusate investeeringute jaotust STEPi sektorite vahel, ilmneb, et investeeringud jaotuvad võrdlemisi võrdselt (vt joonis 13). Suurem osa eraldisest oli mõeldud tulusateks investeeringuteks muudesse ettevõtetesse kui VKEd, kasutades võimalust rahastada selliseid ettevõtteid ERFist STEPiga seotud projektide kaudu.

JOONIS 13. Tulusad investeeringud 2024. aasta* prioriteetidesse ettevõtte liikide ja STEPi sektorite kaupa (miljonites eurodes)

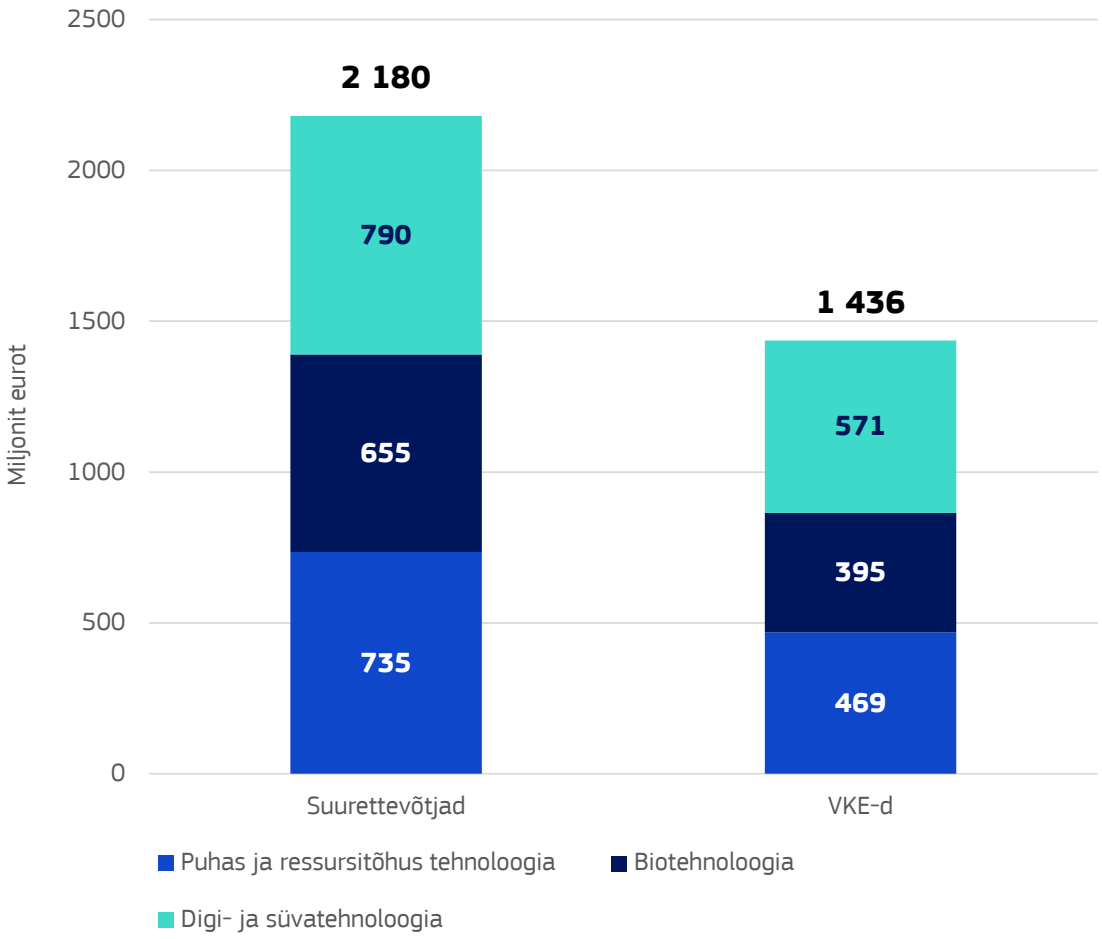

Allikas: liikmesriikide esitatud teave.

* (ainult eraldiseisvate prioriteetidega või teadaolevate STEPi jaoks määratud summadega programmid).

STEPi investeeringute peamised oodatavad tulemused

Tuginedes peamistele väljund- ja tulemusnäitajatele, mille liikmesriigid on muudetud programmides valinud, ning kooskõlas STEPi eesmärkidega võib järeldada, et ühtekuuluvuspoliitika vahenditest kaasrahastatakse STEPiga seotud strateegilisi tehnoloogiaid paljudes ettevõtetes. 23 vastuvõetud programmi raames on oodata investeeringuid kokku ligikaudu 7 200 ettevõttesse, kellest 2 900 tegutsevad digitehnoloogia sektoris, 3 000 puhta tehnoloogia sektoris ja peaaegu 570 biotehnoloogiasektoris. Kavandatud investeeringud peaksid looma toetust saavates üksustes 9 800 töökohta.

2.3.2. Ühtekuuluvuspoliitika programmide projektikonkursid

Pärast STEPi programmi esimeste muudatuste heakskiitmist teatasid Taani ja Saksamaa 2024. aasta lõpuks neljast STEPi projektikonkursist[36] kogueelarvega 244 miljonit eurot[37].

Tabel 3. Ülevaade ühtekuuluvuspoliitika programmidest 2024. aastal

Liikmesriik	Programmi nimetus	Kogusumma miljonites eurodes	Seis 31. detsembril 2024
DK	Green Technologies and Skills for a Just Transition (Keskkonnahoidlik tehnoloogia ja oskused õiglaseks üleminekuks)	45,5	Lõppenud
DE	Programme ERDF 2021-2027 Bavaria (ERFi 2021.–2027. aasta programm Baieris)	47,0	Pooleli (tähtaeg 31. jaanuar 2025)
	Programme ERDF 2021-2027 Schleswig-Holstein (ERFi 2021.–2027. aasta programm Schleswig-Holsteinis)	11,4	Pooleli (tähtaeg 31. august 2025)
	Multi Funds Programme ERDF/JTF North Rhine-Westphalia 2021-2027 (Mitut fondi hõlmav ERFi/JTFi 2021.–2027. aasta programm Nordrhein-Westfalenis)	140,0	Pooleli (tähtaeg 3. veebruar 2025)
Kokku		**243,9**	

Allikas: liikmesriikide esitatud teave.

2.3.3. Valitud projektid

Neli liikmesriiki (Taani, Prantsusmaa, Saksamaa ja Itaalia) on juba valinud STEPi alla kuuluvad projektid, nagu on kirjeldatud allpool.

Taanis valiti välja neli projekti pärast Taani projektikonkurssi PtX-tehnoloogia väärtusahelate arendamiseks, mille eesmärk oli vähendada CO_2 heidet sektorites, kus üleminek on keeruline, luues Taanis konkurentsivõimelise rohevesiniku ja PtX-lahenduste turu (eelarve 13 miljonit eurot). Projektide hulka kuuluvad HYFLEX (paindlik vesiniku säilitamine PtX-tehnoloogia jaoks ja võrgu optimeerimiseks), mille eesmärk on luua vesinikuhoidla ja sellega seotud vesinikukompressorid mahutavusega 10 tonni (500 MWh) ning optimeerida PtX-jaama käitamist, tagades Kassø fotoelektrilise päikeseelektrijaama elektritoodangu suurema kasutamise ning jaama ja avaliku elektrivõrgu optimaalse tasakaalu. Vt valitud tegevuste loetelu siit.

Île-de-France'is (Prantsusmaa) lõi korraldusasutus rahastamisvahendi, et toetada tööstuslikke idufirmasid ja suure majandusliku potentsiaaliga uuenduslikke VKEsid puhta tehnoloogia sektoris nende industrialiseerimiseelses ja laienemisetapis. Vt valitud tegevuste loetelu siit.

Baden-Württembergis (Saksamaa) valis korraldusasutus välja neli projekti, sealhulgas ühe kompaktsete kvantsüsteemide arendamiseks vajaliku mikrotootmis- ja kontrollitaristu rajamiseks (kogumaksumus 5 miljonit eurot, 3 miljonit eurot ERFist). Saksamaa lennundus- ja kosmosekeskuse kvanttehnoloogiainstituudis luuakse kvantsüsteemide tootmise ja kontrollimise tehnoloogiaklaster.

[36] Saksamaa käivitas veel viis projektikonkurssi, mis ei ole täielikult STEPile pühendatud, kuid võivad viia STEPi projektideni.

[37] Saksamaa, Itaalia ja Läti teatasid 2025. aasta alguses täiendavatest projektikonkurssidest.

Projektiga töötatakse välja kompaktsed kvantsüsteemid kosmoserakenduste jaoks. Eesmärk on viia kvantsüsteemid teadusuuringute ja laborite etapist rakendamise etappi, näiteks satelliitide anduritena. Vt valitud tegevuste loetelu siit.

Umbria maakond (Itaalia) lõi rahastamisvahendi, mille eesmärk on toetada VKEsid digi-, süva- ja biotehnoloogia ning puhta ja tõhusa tehnoloogia arendamisse ja tootmisse investeerimisel, andes erinevaid toetusi (laen ja sellele järgnev toetus võla kustutamise vormis). Eesmärk on toetada VKEsid, kellel on raskem laenu saada, et investeerida tehnoloogiauuendustesse eespool kirjeldatud sektorites. Vt valitud tegevuste loetelu siit.

2.4. Taaste- ja vastupidavusrahastu ning programm „InvestEU“

31. detsembri 2024. aasta seisuga **on STEPi rakendamine taaste- ja vastupidavusrahastu raames olnud piiratud.** Ükski liikmesriik ei ole muutnud oma taaste- ja vastupidavuskavasid, et lisada mõni STEPi prioriteet või toetada mõnda STEPi märgise saanud projekti. Ükski liikmesriik ei kasutanud STEPi määruse artikliga 19[38] kehtestatud suuremat paindlikkust taaste- ja vastupidavusrahastu vahendite eraldamiseks programmi „InvestEU“ liikmesriigi osasse STEPiga seotud investeeringute jaoks, mis võimaldaks kaasata rahalisi vahendeid pärast taaste- ja vastupidavusrahastu tähtaega 2026. aasta augustis.

Nagu võib eeldada, **ei rakendatud 2024. aastal veel liikmesriikide suhtes nõuet seada oma taaste- ja vastupidavuskavade läbivaatamisel esikohale STEPi märgise saanud projektid**, kuna esimesed STEPi märgised anti 2024. aasta lõpus.

STEPi kasutuselevõtu hõlbustamiseks andis komisjon liikmesriikidele täiendavaid suuniseid ja tuge. 2024. aasta juulis muutis komisjon **taaste- ja vastupidavusrahastu suuniseid**,[39] et selgitada, kuidas muudetakse taaste- ja vastupidavuskavasid, et eraldada taaste- ja vastupidavusrahastu vahendeid STEPi eesmärkide jaoks. **Komisjon on korrapäraselt suhelnud STEPi riiklike kontaktpunktide ning** taaste- ja vastupidavuskavade eest vastutavate **riiklike ametiasutustega**, et levitada teavet, sealhulgas asjaomastes riikides antud STEPi märgiste loetelu kohta.

3. 3. VAHEND: silmapaistvate projektide nähtavuse suurendamine – STEPi märgis

Nende vahendite hulka, mis on STEPi määrusega kehtestatud elutähtsa tehnoloogia arendamise ja tootmise toetamiseks, kuulub ka STEPi määruse artikli 4 kohane kvaliteedimärgis – STEPi (suveräänsus)märgis. **Euroopa Komisjon annab selle kvaliteetsete projektide tunnustamiseks** siseturul. Märgiseid antakse valikumenetluse lõpus viie programmi raames, mida komisjon haldab otse ja millega toetatakse STEPi: Euroopa Kaitsefond, programmid „Euroopa horisont“ ja „Digitaalne Euroopa“, innovatsioonifond ja programm „EL tervise heaks“.

[38] STEPi määruse artikliga 19 muudetakse taaste- ja vastupidavusrahastut reguleerivaid määrusi, võimaldades liikmesriikidel suunata kuni 6 % oma taaste- ja vastupidavusrahastu vahenditest programmi „InvestEU“ liikmesriigi osasse, et toetada STEPiga seotud tehnoloogiatesse tehtavaid finantsinvesteeringuid – lisaks senisele võimalusele paigutada ümber 4 %, mistõttu potentsiaalne ümberpaigutatav kogusumma suureneb 10 %-ni.

[39] Komisjoni teatis C/2024/4618 „Suunised taaste- ja vastupidavuskavade kohta“.

3.1. Kõlblikkuskriteeriumid

STEPi määruse artikli 4 lõike 1 kohaselt annab komisjon STEPi märgise igale projektile, mis vastab kahele tingimusele:

- **strateegiline kooskõla**: projekt aitab otseselt saavutada STEPi eesmärke, mis on kindlaks määratud STEPi määruse artiklis 2 ja mida on täpsustatud STEPi suunistes[40];
- **tipptase**: projekt vastab kvaliteedi miinimumnõuetele, eelkõige rahastamiskõlblikkuse, kõrvalejätmise ja hindamiskriteeriumidele, mis on esitatud konkreetses konkursikutses, mille alusel seda hinnatakse.

Praktikas **kavandavad komisjoni talitused STEPi eesmärkide rakendamiseks sihtotstarbelisi projektikonkursse**. Sihtotstarbelistel projektikonkurssidel esitatud projektid, mille komisjoni talitused tunnistavad hindamise tulemusel kvaliteedinõuetele vastavaks, saavad STEPi märgise. Projekt võib saada STEPi märgise isegi juhul, kui seda asjaomase projektikonkursi piiratud eelarve tõttu otseselt ei rahastatud.

Üleeuroopalist huvi pakkuvate tähtsate projektide raamistikus heaks kiidetud projekte hinnatakse põhjalikult komisjonis. Kuigi STEPi märgis võib aidata saada nende projektide jaoks juurdepääsu rahastamisele, näiteks ühtekuuluvusfondidele, ei ole STEPi määruses üleeuroopalist huvi pakkuvatele tähtsatele projektidele STEPi märgiste andmist ette nähtud.

STEPi märgis sarnaneb **kvaliteedimärgisega**, mis praegu antakse projektidele, mida hinnati näiteks programmide „Euroopa horisont“ ja „Digitaalne Euroopa“ raames, kuid mida konkreetse projektikonkursi piiratud eelarve tõttu ei rahastatud. STEPi määrusega antakse STEPi märgisele sama staatus nagu kvaliteedimärgisele, et hõlbustada juurdepääsu ühtekuuluvuspoliitika fondidele (vt allpool).

Erinevalt kvaliteedimärgisest **antakse STEPi märgiseid siiski ka (osaliselt või täielikult) rahastatavatele projektidele, võimaldades eri rahastamisviise kombineerida**. Kvaliteedimärgis puudutab programmi „Euroopa horisont“ raames võetavaid konkreetseid ELi rahastamismeetmeid[41].

3.2. STEPi märgise andmine

STEPi märgise andmise protsess on välja töötatud nii, et see oleks lihtne ja kasutajasõbralik. **Projektiarendajad ei pea esitama eraldi taotlust**; kui projekt esitatakse viie rahastamiskõlbliku programmi raames STEPi märgisega projektikonkursil, hinnatakse selle vastavust STEPi märgise kriteeriumidele automaatselt. STEPi märgis antakse projektikonkursi tulemuste väljakuulutamise ajal ning selle saajatele antakse veebipõhine tõend ja Euroopa Komisjoni koostatud selgitav brošüür.

Märgise saanud projektid avaldatakse STEPi portaalis spetsiaalsel töölaual[42] kooskõlas finantsmäärusega[43]. Juhul kui komisjon on projektikonkursi puhul otsustanud kehtestada finantsmääruse artikli 136 või vastavate programme käsitlevate õigusaktide asjaomaste artiklite alusel

[40] Komisjoni teatis C/2024/3209 „Suunised määruse (EL) 2024/795 (millega luuakse Euroopa strateegiliste tehnoloogiate platvorm (STEP)) teatavate sätete kohta“, 2024, kättesaadav aadressil https://eur-lex.europa.eu/eli/C/2024/3209/oj.

[41] Kvaliteedimärgise suhtes kohaldatakse üldise grupierandi määruse erandeid, STEPi märgise suhtes aga mitte.

[42] Vt https://strategic-technologies.europa.eu/investors_en.

[43] Määruse (EL) 2024/2509 (mis käsitleb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid) (st finantsmääruse) artikli 125 kohaselt peab komisjon avaldama teabe ELi eelarvevahendite saajate kohta. Kättesaadav aadressil https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=OJ:L_202402509.

julgeolekupiirangud seoses ELi strateegiliste varade ja huvidega, võidakse kohaldada lisatingimusi. Sellistel juhtudel võidakse nõuda omandikontrolli hindamist, kuid seda tehakse ainult juhul, kui projekt on rahastamiseks välja valitud. Selliste STEPi märgisega projektide puhul, mis esitati julgeolekupiirangutega projektikonkurssidel ja mida ei rahastatud, võivad seotud stiimulid olla kättesaamatud kuni omandikontrolli hindamise lõpuleviimiseni.

3.3. STEPi märgisest saadav kasu

STEPi märgis lisati STEPi määrusesse, et **hõlbustada juurdepääsu alternatiivsele või täiendavale rahastamisele ELi programmidest ja erainvestoritelt**, sealhulgas ühtekuuluvuspoliitika fondidest, taaste- ja vastupidavusrahastust, moderniseerimisfondist ja programmist „InvestEU“[44].

Lõpliku otsuse täiendava rahalise toetuse kohta teevad ametiasutused, kes vastutavad ELi eelarvevahendite haldamise eest liikmesriikides, näiteks need, kes teevad järelevalvet ühtekuuluvuspoliitika fondide ning taaste- ja vastupidavusrahastu üle.

2024. aastal tagas komisjoni STEPi rakkerühm, et märgisega projektid avaldati STEPi portaalis[45] ning et loetelu ajakohastati korrapäraselt ja jagati aktiivselt STEPi riiklike kontaktpunktidega. STEPi rakkerühm levitas seda teavet ka asjaomastele komisjoni talitustele, kes toetavad liikmesriike liidu rahaliste vahendite rakendamisel, sealhulgas regionaal- ja linnapoliitika peadirektoraadile, majandus- ja rahandusküsimuste peadirektoraadile ning reformide ja investeeringute rakkerühmale.

STEPi rakendamise esimesel aastal on ilmnenud esimesed probleemid seoses STEPi märgise kui rahastamise hõlbustamise vahendi tulemuslikkusega.

Eri rahastamisallikate kombineerimine võib olla keeruline, kuna toetust andvad asutused kasutavad erinevaid meetodeid. Näiteks projektikulude hüvitamisel kasutab komisjon sageli lihtsustatud kuluarvestust[46]. Selle meetodi puhul hüvitatakse projekti kulud kuluprognooside või projekti eelnevalt kindlaks määratud vahe-eesmärkide saavutamise põhjal. Selliste lähenemisviiside vastavusse viimine tegelikel kuludel põhinevate hüvitamissüsteemidega tekitab probleeme, eelkõige selle tagamisel, et järgitakse topeltrahastamise keeldu,[47] mis takistab mis tahes kuluartikli jaoks saada ELi eelarvest rohkem kui 100 % vajalikest rahalistest vahenditest.

Neid probleeme analüüsitakse põhjalikumalt STEPi vahehindamise aruandes, mis esitatakse 2025. aasta teises pooles.

---

[44] STEPi määrusega kehtestatud hõlbustava lahendusena võivad Euroopa Regionaalarengu Fondi (ERF) ja Euroopa Sotsiaalfond+ (ESF+) korraldusasutused rahastada STEPi märgisega projekte otse ilma uut projektikonkurssi korraldamata, tingimusel et projektid vastavad programmi tingimustele. Samuti nõutakse STEPi määruses, et liikmesriigid seaksid oma taaste- ja vastupidavuskavade läbivaatamisel või moderniseerimisfondi osast investeeringute tegemisel esikohale märgisega projektid ning võtaksid neid arvesse EIP investeeringute valimisega seotud menetlustes ja määruses (EL) 2021/523 (InvestEU määrus) sätestatud poliitikavastavuse kontrollides.

[45] Vt https://strategic-technologies.europa.eu/investors_en.

[46] Finantsmääruse artiklis 125 on sätestatud, et liidu toetus eelarve otsese, jagatud või kaudse täitmise raames võib olla asjaomase tegevuse kuludega sidumata rahastamise vormis, mis põhineb i) kas valdkondlike normide või komisjoni otsustega kehtestatud tingimuste täitmisel või ii) eelnevalt kindlaks määratud vahe-eesmärkide või tulemusnäitajate alusel mõõdetavate tulemuste saavutamisel.

[47] Finantsmääruse artiklis 194 on küll lubatud ühine rahastamine eraldi eelarveridadelt, kuid sätestatud on, et „mingil juhul ei rahastata samu kulusid eelarvest kaks korda“.

3.4. Ülevaade olukorrast

Esimesed STEPi märgised anti 2024. aasta oktoobris – alles siis, kui esimeste STEPiga seotud projektikonkursside hindamisprotsess oli lõpule viidud. **2024. aastal anti kokku 162 STEPi märgist** innovatsioonifondi 2023. aasta projektikonkursi viie teema all, programmi „Euroopa horisont" II samba kosmosevaldkonna projektikonkursi kahe teema all ning programmi „EL tervise heaks" kolme teema all. Innovatsioonifondi raames anti STEPi märgised puhta ja ressursitõhusa tehnoloogia valdkonna projektidele, samal ajal kui programmide „Euroopa horisont" ja „EL tervise heaks" raames antud märgised olid seotud vastavalt digi- ja biotehnoloogiasektoriga.

TABEL 4. Kokkuvõte STEPiga seotud projektikonkursside raames 2024. aastal antud STEPi märgistest

Projektikonkurss	Projektikonkursi teema	Märgiseid
InnovFund-2023-NZT	Suuremahulised projektid	80
	Keskmise suurusega projektid	16
	Väikesemahulised projektid	8
	Katseprojektid	20
	Puhta tehnoloogiaga tootmine	25
	Kokku	**149**

Projektikonkurss	Projektikonkursi teema	Märgiseid
HORIZON-CL4-2024-SPACE-01	Kosmose kvantgravimeetria etapi B uuring ja tehnoloogia väljakujundamine	0
	Kosmosetehnoloogia Euroopa sõltumatuse ja konkurentsivõime tagamiseks	6
	Kokku	**6**

Projektikonkurss	Projektikonkursi teema	Märgiseid
EU4H-2024-PJ-01	Euroopa vaktsiiniarenduskeskus (EVH)	1
	Projektikonkurss uudsete viirusevastaste ravimite väljatöötamise toetamiseks	1
	Projektikonkurss uuenduslike ravimitootmise tehnoloogiate ja protsesside toetamiseks liidus	5
	Kokku	**7**

Allikas: Euroopa Komisjoni talituste aruandlus.

Kokku 162 projektist, mis said STEPi märgise, läbis 98 projekti eelvaliku toetuse saamiseks selles projektikonkursis, mille raames neid hinnati. Kõigi selliste projektide esitajad, millele anti STEPi märgis programmide „Euroopa horisont" ja „EL tervise heaks" raames, ning 85 projekti, millele anti märgis

innovatsioonifondi raames, kutsuti osalema ka toetuslepingute ettevalmistamisel. Enamikul juhtudel katavad antud toetused osa rahastamiskõlblikest projektikuludest (nt innovatsioonifondi puhul kuni 60 % rahastamispuudujäägist), jättes seega ruumi võimalikule täiendavale rahastamisele. Ülejäänud 64 projekti, mis said innovatsioonifondi raames positiivse hinnangu, ei saanud eelarvepiirangute tõttu toetust, kuid neile anti nende suure potentsiaali ja tehnilise väärtuse tõttu siiski STEPi märgis.

JOONIS 14. STEPi märgise saanud projektide arv rahastamisstaatuse ja programmide kaupa

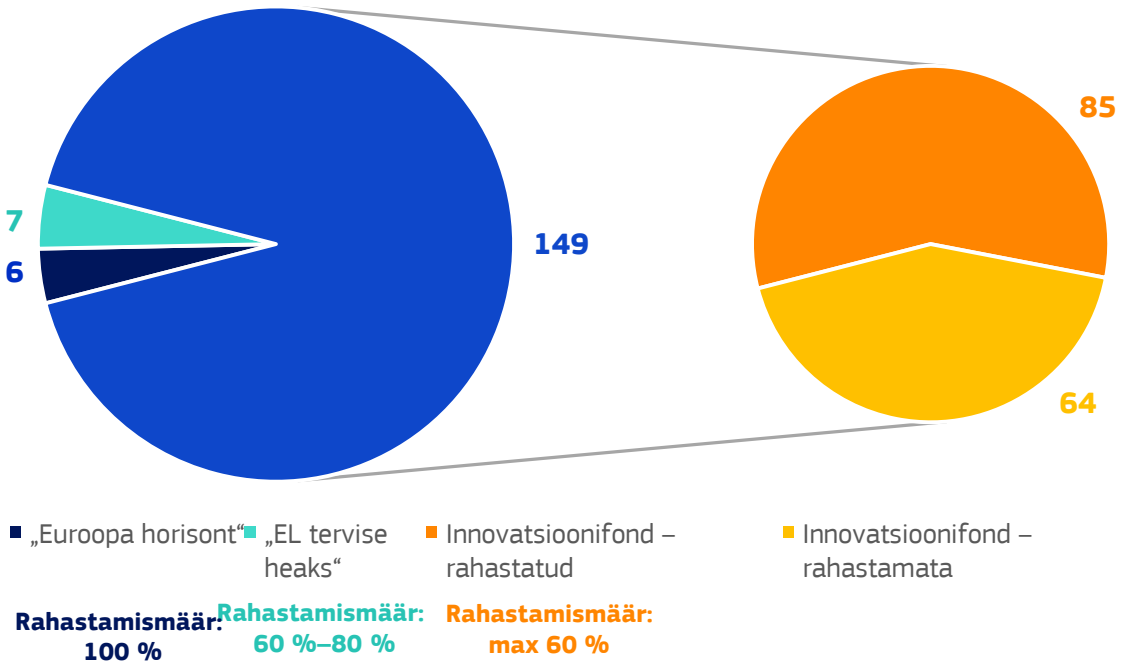

Allikas: Euroopa Komisjoni talituste aruandlus.

Lähtuvalt teemast, mille all neid hinnati, oli enamik toetust saanud projektidest kooskõlas STEPi eesmärgiga toetada elutähtsate tehnoloogiate arendamist ja/või tootmist kogu liidus või kaitsta ja tugevdada nende väärtusahelaid.

2024. aastal ei käsitlenud ükski STEPi märgisega projekt konkreetselt tööjõu ja oskuste nappust STEPi sektorites.

Geograafilise jaotuse poolest asus enamik STEPi märgise saanud projekte[48] Prantsusmaal (29 märgist), Saksamaal (25 märgist), Hispaanias (22 märgist), Itaalias (19 märgist) ja Rootsis (14 märgist).

[48] Riiki käsitatakse STEPi märgise saanud riigina, kui vähemalt üks märgise saanud projekt asub osaliselt või täielikult selle riigi piirides, isegi mitme asukohaga projektide korral.

JOONIS 15. 2024. aastal antud STEPi märgiste geograafiline jaotus[49]

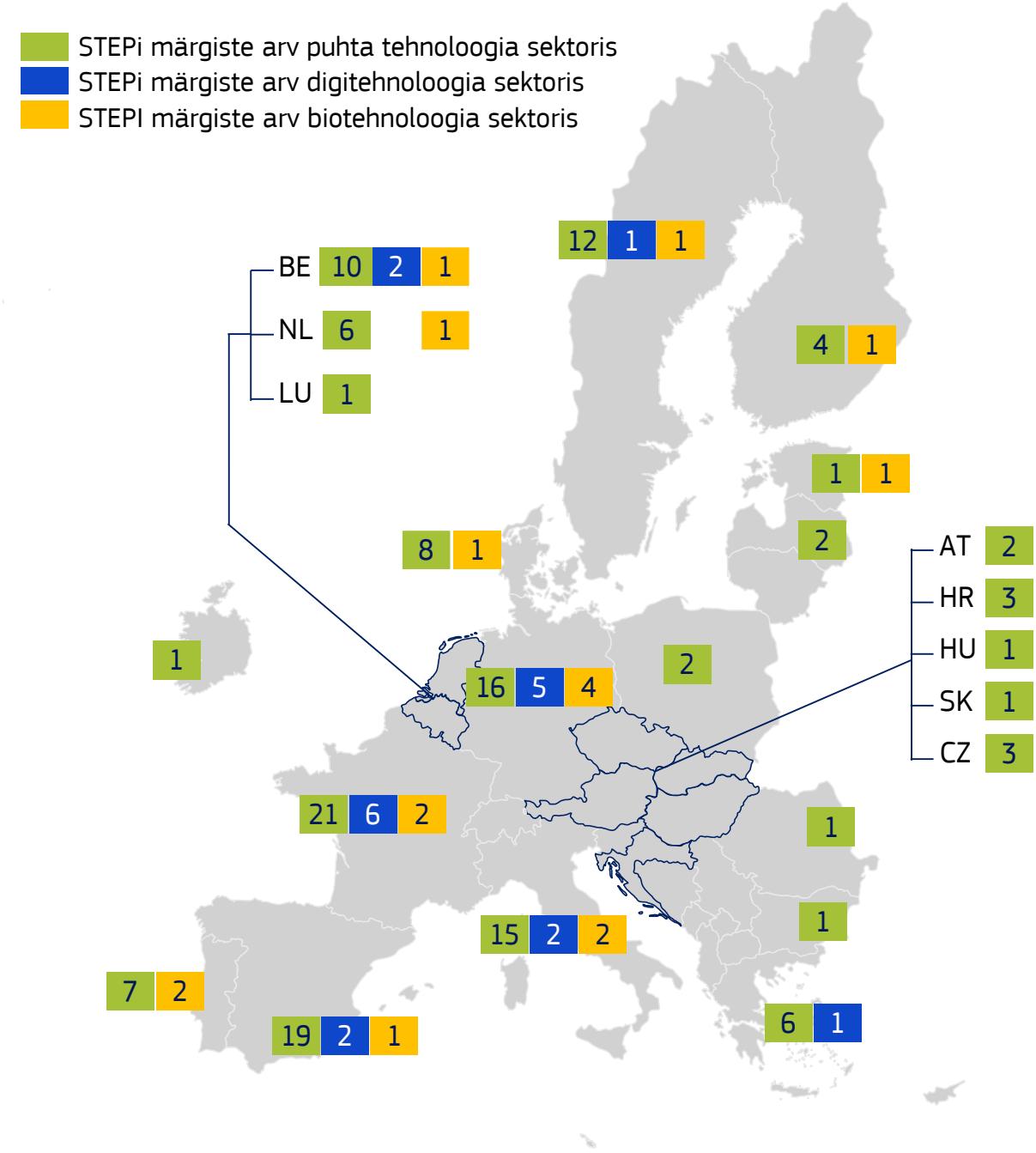

Allikas: Euroopa Komisjoni talituste aruandlus.

Kõige rohkem STEPi märgiseid saanud ELi **piirkonnad** olid Kataloonia (Hispaania) ja Lombardia (Itaalia), millest kumbki sai viis STEPi märgist puhta tehnoloogia sektoris, Île-de-France (Prantsusmaa), mis sai neli märgist digitehnoloogia ja kaks biotehnoloogia sektoris, ning Ülem-Baieri (Saksamaa), mis sai kaks märgist digitehnoloogia ja kaks biotehnoloogia sektoris.

[49] Mitut toetusesaajat hõlmavatele konsortsiumidele antud STEPi märgiseid arvestatakse igas liikmesriigis, kus osalev üksus on asutatud.

4. 4. VAHEND: rahastamisele juurdepääsu hõlbustamine STEPi portaali abil

4.1. STEPi portaal: ühtne kontaktpunkt projektitaotlejatele, avaliku sektori asutustele ja investoritele

STEPi määruse artikli 6 kohaselt avaldati STEPi portaali (suveräänsusportaal) esimene versioon **29. aprillil 2024, vähem kui kaks kuud pärast määruse jõustumist**. Seejuures keskenduti viiele STEPi kohaldamisalasse kuuluvale ELi programmile, mida komisjon haldab otse, ning kuvati teave järgmise kohta:

- käimasolevad ja tulevased projektikonkursid, mis aitavad kaasa STEPi eesmärkide saavutamisele;
- STEPi kohaldamisalasse kuuluvad tehnoloogiad;
- kokkuvõtlik teave STEPi ja selle aluseks olevate programmide kohta;
- võimalus saata tagasisidet ja küsimusi ning tellida STEPi uudiskiri;
- lingid olemasolevatele ressurssidele (nt nõustamisteenused, peamised STEPi eesmärke toetavad komisjoni algatused jne).

Kasutajate tagasisidele tuginedes **avaldati 2024. aasta septembris STEPi portaali uuendatud versioon**. Ajakohastatud versioonis tehti järgmised uuendused:

- **kasutajakeskne struktuur**, milles on sisu kohandatud vastavalt peamiste sihtrühmade (projektiarendajad, ELi eelarve korraldusasutused liikmesriikides ja erainvestorid) konkreetsetele vajadustele. Iga rühma jaoks loodi eraldi jaotised, mis tagavad lihtsama juurdepääsu asjakohasele teabele;
- täiustatud visuaalid ja infograafikud, portaali ülesehituse parandamine ja selle **visuaalse identiteedi** tugevdamine;
- **rahastamise hankimise töölaud**, kus on loetletud kõik STEPiga seotud projektikonkursid, tuginedes ELi rahastamis- ja hankeportaali andmetele, ning kust suunatakse projektiarendajad konkreetsetel projektikonkurssidel osalemiseks konkursside juurde ümber;
- interaktiivne **STEPi riiklike kontaktpunktide kaart**;
- **STEPi märgiste töölaud**, mis annab üksikasjalikku teavet STEPi märgise saanud projektide kohta kogu ELis;
- kaart, millel on näidatud liikmesriigid/piirkonnad, kes võimaldavad **STEPi rahastamisvõimalusi oma ühtekuuluvuspoliitika programmide raames**.

Nüüd, kus STEPi portaal on kaheksa kuud veebis kättesaadav olnud, on sellest saanud kaasav ja juurdepääsetav platvorm kõigi sidusrühmade jaoks. STEPi portaal loodi **tervikliku ühtse kontaktpunktina**, mille eesmärk on tutvustada kõiki ELi rahastamise kaudu kättesaadavaid rahastamisvõimalusi STEPi strateegiliste sektorite jaoks, dubleerimata olemasolevaid süsteeme, kuna see tugineb osaliselt rahastamis- ja hankeportaalile.

4.2. STEP kui katsetatav ühtne kontaktpunkt ELi rahastamise saamiseks

Üks STEPi portaali eesmärke, mis on sätestatud STEPi määruses, oli hinnata, kas liidu programmide kohta on võimalik teavet esitada ühtses liidu portaalis, et tuua kõik liidult raha saamise võimalused potentsiaalsetele toetusesaajatele lähemale ja suurendada nende võimaluste läbipaistvust liidu kodanike jaoks.

Kasutajakeskses lähenemisviisist juhindudes korraldas STEPi rakkerühm 2024. aasta septembri keskpaigast kuni oktoobri lõpuni **kogu ELi hõlmava uuringu ELi rahaliste vahendite kättesaadavuse kohta**, millele saadi peaaegu 500 vastust kõigist 27 liikmesriigist. Samal ajal toimus **30 kahepoolset intervjuud** valimiga, mis koosnes võimalikest toetusesaajatest, tööstusliitudest, riiklikest kontaktpunktidest (STEPi ja muude ELi programmide omad, nagu programm „Euroopa horisont“) ja konsultatsioonieettevõtetest.

Peamised järeldused olid järgmised.

- Taotlejatel on raskusi teabe leidmisega ELi rahastamise kohta.

JOONIS 16. Kas teavet ELi rahastamise kohta on lihtne leida?

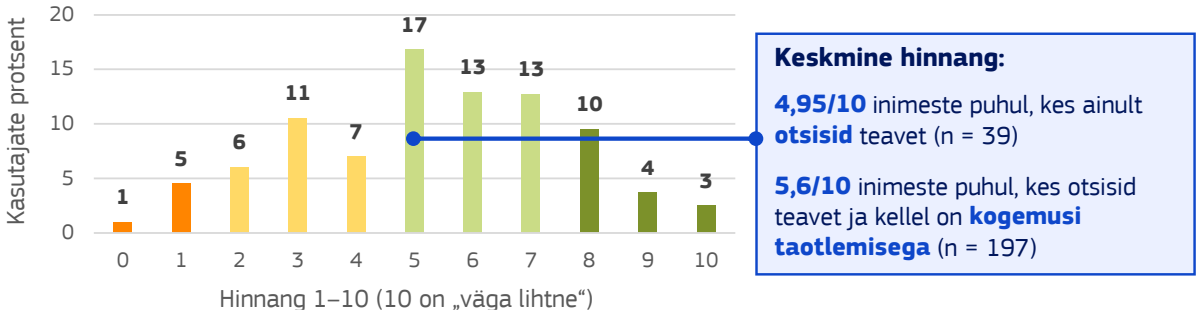

Allikas: 2024. aasta septembri keskpaigast kuni oktoobri lõpuni toimunud kogu ELi hõlmav uuring ELi rahastamisele juurdepääsu kohta.

JOONIS 17. Probleemid rahastamisteabe leidmisel (% kasutajatest)

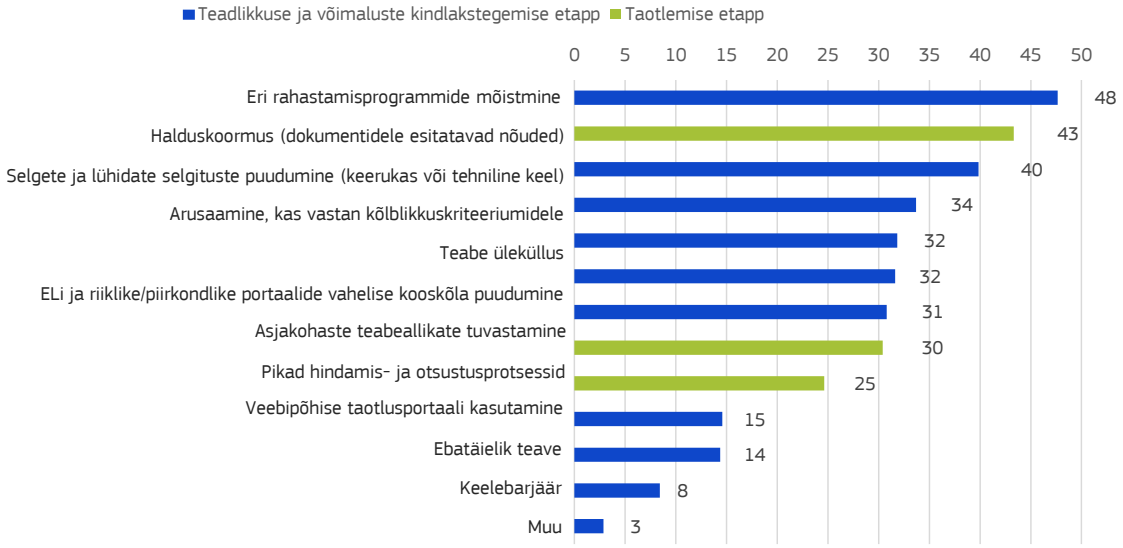

Allikas: 2024. aasta septembri keskpaigast kuni oktoobri lõpuni toimunud kogu ELi hõlmav uuring ELi rahastamisele juurdepääsu kohta.

- Nii uued kui ka kogenud kasutajad annavad *ELi rahastamise kohta teabe leidmise lihtsusele* vaid viis punkti kümnest, mis näitab, et **üldist kogemust iseloomustab keerukus**, olenemata sellest, kui kogenud kasutaja on.
- Enamik märkis, et raskused on seotud teadlikkuse ja võimaluste kindlakstegemise etapiga, mis kinnitab, praegu on teavet ELi rahastamisvõimaluste kohta **liiga raske lugeda ja läbi töötada** („pean väga sageli uut teavet otsima [kasulikke meeldetuletusi ei ole]“, „üldine ajakava tekitab minus segadust [algus, lõpp, tähtaeg]“, „raske on mõista rahastamiskõlblikke summasid [millised on rahastamiskõlblikud kulud]“).
- Seetõttu **peavad kasutajad suurel määral tuginema välisele toele**: nad otsivad eelkõige tasuta ressursse, nagu üritused ja veebiseminarid, kuid 33 % kasutajatest peab suuniste saamiseks kasutama tasulisi eksperte või konsultante. Seega on ELi rahastamisvõimaluste kindlakstegemine sidusrühmade jaoks kulukas juba enne taotlusprotsessi algust.
- Sidusrühmad soovivad selget ja lihtsat **ELi rahastamisportaali**.
- **Ametlikud kanalid** on endiselt peamine teabeallikas. Seega on sidusrühmadel suured ootused selge, lihtsasti kasutatava ja arusaadava portaali suhtes, kuhu on koondatud kõik ELi eelarvest tulenevad rahastamisvõimalused.
- Lisateabe ja ajakohastatud teabe saamiseks kasutatakse suurel määral **mitteametlikke allikaid**, nagu üritused ja kutsealased võrgustikud.

Ühtne kontaktpunkt: kasutajate edasised ootused

2024. aastal püüdis STEPi rakkerühm luua STEPi portaali, mis lihtsustaks projektitaotlejate elu ja võimaldaks seega rohkematele teadlastele/äriühingutele juurdepääsu ELi rahastamisele – täites STEPi määruse artiklis 6 sätestatud lihtsustamise ja läbipaistvuse eesmärgi. Positiivsed kogemused STEPi portaaliga said kinnitust: kolmandik vastanutest oli juba STEPist teadlik (näitab teavitustegevuse head mõju, arvestades lühikest aega, mil portaal on olnud kättesaadav) ja peaaegu 90 % vastanutest leidis vajaliku teabe.

Kolmveerand vastanutest nägi väärtust **ühtses kontaktpunktis, kuhu on koondatud ELi ja riiklikud rahastamisvõimalused**.

Kasutajad juhtisid tähelepanu sellele, **milline teave on oluline**: esikolmikusse kuuluvad projektikonkursi tähtaeg ja ajakava, rahastamiskõlblikkuse nõuded ja ulatus, rahastamise liik ja summa.

JOONIS 18. Mis on kõige olulisem teave, mis tuleb leida?

Allikas: 2024. aasta septembri keskpaigast kuni oktoobri lõpuni toimunud kogu ELi hõlmav uuring ELi rahastamisele juurdepääsu kohta.

Simulaatori loomine, et anda VKEdele suuniseid liidu rahastamisvõimaluste kohta

Selleks et täita STEPi määruse artiklis 8 sätestatud nõue anda hinnang selle kohta, kas on võimalik luua simulaator, alustas STEPi rakkerühm juba 2024. aastal tööd **võimaliku tehisintellektipõhise STEPi juturoboti projektiga**. See vahend peaks aitama projektitaotlejatel nõudluspõhiselt paremini kindlaks teha rahastamisvõimalusi, mille tingimustele nad vastavad (st võttes arvesse kasutaja sisendit või projektiideed). Selline uus lähenemisviis muudaks põhjalikult olemasolevat, praegu **pakkumispõhist** ELi rahastamissüsteemi, mille puhul taotlejad peavad vaatama läbi mitmesuguseid programme, et teha kindlaks asjakohased rahastamisvõimalused.

Tuginedes uuringus väljendatud kasutajate vajadustele, sai STEPi rakkerühm selgema arusaama sellest, kuidas tehisintellekt võiks aidata ELi rahastamisvõimalusi kindlaks teha:

- kasutajad ootavad tehisintellektilt **selget teavet ja alustamistuge**, et teha kindlaks ELi rahastamisvõimalused;
- enamik kasutajaid **hindab tehisintellekti abi** kõige asjakohasemate rahastamisvõimaluste leidmisel;
- kasutajad **ei ole väljendanud huvi tehisintellekti kasutamise vastu sidemete loomiseks** (partnerite leidmiseks mitme toetusesaajaga projektide jaoks);
- **teabe usaldusväärsus** ja **õigsus** on kõige olulisemad omadused, mida kasutajad tehisintellekti abist ootavad;
- Ida-Euroopa liikmesriikide kasutajad leiavad, et **mitmekeelne tugi** „oleks tore“, aga see pole võrreldes eespool nimetatuga hädavajalik.

5. Panus konkurentsivõimega seotud pikaajaliste eesmärkide saavutamisse

Suunates investeeringuid digi- ja süvatehnoloogia innovatsiooni, puhtasse ja ressursitõhusasse tehnoloogiasse ning biotehnoloogiasse, **tugevdab STEP Euroopa konkurentsivõimet, kuna see suurendab tööstuse vastupanuvõimet ja innovatsioonisuutlikkust**. Erinevalt eraldi fondidest toimib STEP ELi olemasolevate rahastamisvahendite lõimimise ja koordineerimise kaudu – ühendatakse otse komisjoni hallatavad vahendid ja liikmesriikide hallatavad vahendid, tagades, et avaliku sektori investeeringud aitavad tõhusamalt kaasa elutähtsate tööstus- ja tehnoloogiaprioriteetide saavutamisele.

STEP on tihedalt seotud **konkurentsivõime kompassiga**,[50] mis on ELi majandusliku vastupanuvõime ja taastuvuse ning tööstuse tugevuse pikaajaline raamistik. **2025. aasta ühtse turu ja konkurentsivõime aruande**[51] üks peamisi prioriteete on suurendada strateegilisi investeeringuid teadusuuringutesse ja innovatsiooni ning parandada kiiresti kasvavate ettevõtete juurdepääsu rahastamisele – eesmärke, mida STEP toetab otseselt STEPi märgise ja STEPi portaali kaudu ning enam kui 10 miljardi euro väärtuses rahaliste vahendite koondamise kaudu 2024. aastal.

Eelarve otsese ja jagatud täitmise raames toimuva rahastamise lõimimise kaudu **ühendab STEP rahastamisvahendeid**, tagades strateegilisema ja mõjupõhisema lähenemise ELi investeeringutele suure mõjuga sektorites. STEP tagab, et ELi rahastamismehhanismid toetavad paremini tehnoloogia laiendamist ja tööstuse pikaajalist konkurentsivõimet.

Esimesel aastal **hõlbustas STEP juurdepääsu rahastamisele, toetas tipptehnoloogiat ja võimaldas ELi vahendeid strateegilisemalt eraldada**. Jätkuv koordineerimine ja sihipärased investeeringud on otsustava tähtsusega Euroopa innovatsiooni suurendamisel, tarneahelate kindlustamisel ja ülemaailmse konkurentsivõime säilitamisel.

6. Järeldus

Oma esimesel tegevusaastal 2024. aastal **näitas STEP oma väärtust strateegiliste investeeringute katalüsaatorina**, suunates üle 10 miljardi euro elutähtsasse tehnoloogiasse. Viies 11 ELi programmi ja liikmesriigid samade eesmärkide saavutamise teele, on STEP suurendanud rahastamisallikate koostoimet, parandanud kvaliteetsete projektide puhul juurdepääsu rahastamisele ning tugevdanud Euroopa pikaajalist konkurentsivõimet ja tehnoloogilist suveräänsust.

STEPi rakendamine nõudis **ulatuslikke koordineerimispingutusi**, võttes arvesse selle aluseks olevate programmide heterogeensust ja probleeme nendevahelise **koostoime loomisel** – seda käsitletakse lähemalt STEPi vahehindamise aruandes.

2025. aastal keskendutakse STEPi mõju suurendamisele järgmiste meetmete abil:

[50] Komisjoni teatis COM(2025) 30 „ELi konkurentsivõime kompass“, kättesaadav aadressil https://commission.europa.eu/topics/eu-competitiveness_et.

[51] Komisjoni teatis COM(2025) 26, „2025. aasta ühtse turu ja konkurentsivõime aruanne“, kättesaadav aadressil https://single-market-economy.ec.europa.eu/publications/2025-annual-single-market-and-competitiveness-report_en.

- **STEPi kohaldamisala laiendamine kaitsetehnoloogiale** kui neljandale tehnoloogiasektorile osana kaitsevaldkonna minikoondpaketist, mille kohta komisjon tegi ettepaneku 2025. aasta aprillis[52];
- **rahastamisvõimaluste suurendamine**, laiendades STEPiga kooskõlas olevaid projektikonkursse programmi „Euroopa horisont", innovatsioonifondi ja Euroopa Kaitsefondi raames, et tagada stabiilne investeerimine strateegilistesse sektoritesse;
- **liikmesriikide** ühtekuuluvuspoliitikas ning taaste- ja vastupidavusrahastus **suuremal määral osalema innustamine**, et kaasata STEPi projektide jaoks lisavahendeid;
- **STEPi märgise rolli suurendamine alternatiivsete ja täiendavate rahastamisallikate leidmisel**, tagades, et nii rahastatud kui ka rahastamata jäetud projektid võivad ligi meelitada investeeringuid;
- **STEPi portaali tõhustamine, lõimides sellesse tehisintellektipõhised vahendid**, et muuta ELi rahastamine ettevõtjatele, teadlastele ja projektiarendajatele kättesaadavamaks.

Lisaks sellele **arendatakse STEPi jätkuvalt ELi tööstuspoliitika vahendina.** Säilitades tugeva koordineerimise ELi programmide, liikmesriikide ja erainvestorite vahel, jääb STEP pikaks ajaks üheks Euroopa konkurentsivõime edendajaks.

[52] Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrusi (EL) 2021/694, (EL) 2021/695, (EL) 2021/697, (EL) 2021/1153, (EL) 2023/1525 ja (EL) 2024/795, et stimuleerida kava „ReArm Europe" rakendamise eesmärgil kaitseotstarbelisi investeeringuid ELi eelarvest (22. aprill 2025), kättesaadav aadressil https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=CELEX%3A52025PC0188&qid=1745326390551.